

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 50
 Helyben na. nos. ártva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 50

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 2.

A politika ujéve.

Hagyományos szokás, hogy a pártok ujév napján felkeresik vezéreiket, hogy nekik boldog ujévet kívánjanak s irántuk való ragaszkodásuknak kifejezést adjanak. A pártvezérek nem szoktak meglepedni azzal, hogy viszonzják a jókívánságot s megköszönik a nyilvánított ragaszkodást, hanem rendesen felhasználják ezt az alkalmat jelentős politikai enuncciációkra, amelyek jelzik a párt jövő működé-
 sének irányát.

Tisza Kálmán ezzel sem elégedett meg. Mint az uralkodók a trónbeszédben kijelentik, hogy milyen viszonyban van országuk a külföldi hatalmasságokkal, úgy ő is nyilvánította véleményét az iránt, fenntartható-e még a béke? Egyik ujévi beszédjére még most is keservesen emlékeznek a — bécsi börziánerek, kik ugyan csak megfizették a beszéd távirati szövegéből kimaradt »nem«-et.

Bánffy az Agliardi-estet óta nincs kedve külföldi politikát üzni. Nem is nagyon kíváncsiak az ő magas véleményére a diplomaták. De azt elvárta volna tőle az ország, hogy legalább azokról a belügyekről tájékoztassa a közvéleményt, amelyeknek megoldására ez az év az utolsó terminus.

Két kérdést ölelt fel a miniszterelnök beszéde. A gazdasági kiegyezést és a közigazgatás államosítását. Az elsőről azt mondta Bánffy: nem szabad, hogy a ma-

gyar állam érdekeit sértő, rövidítő megállapodásokat hozzunk létre, de nem szabad, hogy a magyar állam által elfogadandó egyezség az ajándék jellegével bírjon.

Kétségkívül szép elhatározás. Az utóbit ugyan feleslegesnek tartjuk, mert osztrák szomszédaink nem igen vannak ajándékozó kedvükben. A másikra pedig azt mondja — nem minden malícia nélkül — a »Pester Lloyd«, csak az a kérdés, mit értenek jogosult magyar érdekek alatt — — — Ausztriában.

A közigazgatás államosításáról olyan tervet eszelt ki a miniszterelnök, hogy az államosítás is meg lesz, a törvényhatóságok autonómiája is megmarad; — igaz ugyan, hogy ma sincs már semmi függetlenségük a törvényhatóságoknak. E tervben ölelkezik Nyugat institúciója Kelet tradíciójával. Falk lapja azt írja róla, hogy evvel ugyan nem lettünk okosabbak, de mindegy, elég, hogy — komolyan akarják már egyszer megvalósítani a közigazgatás reformját.

Szerettük volna, ha a miniszterelnök beszéde valamivel hosszabb lett volna. Terényi liberális szellemű beszédét Podmaniczky válasza úgy kibővítette, hogy abból az egyházpolitika folytatását is ki lehet olvasni. Jó lett volna megnyugtanni e miatt a közönséget.

Az ellenzéki pártvezérek nyilatkozatai közül kimagaslik a néppárt ősz vezérének nagy beszéde, mely felöleli a párt egész programját. A Pesti Hirlapot ugyan bántja, hogy ott még az Istent is emle-

gették, de az ország hívő népe örömmel látja, hogy van már egy párt, mely az első alkalommal kibontja a zászlót a valóság jogainak védelmére. A beszédet különben meglepő higgadtság és politikai hőleség jellemzi.

Höránszky beszédjéből az látszik, hogy a nemzeti párt még nem határozott véglegesen a passivitas kérdésében.

Bartha beszéde elszánt, a végletekig menő küzdelmet jelent, — Helfy-éből elbizakodottság és határozatlanság ri ki.

A politikai ujév elmúlt, — nemsokára benn leszünk a leghevesebb küzdelmekben.

A néppárt ujéve.

A néppárt tagjai ujév napján Molnár János apát, orsz. képviselő vezetése alatt tisztelegtek a párt vezéréinél. Zichy Nándor gróf és Esterházy Miklós Mórincz gróf az Esterházy-palotában fogadták a párt küldöttségét. Molnár János apát hosszabb beszédben tolmácsolta elvtársai jó kívánatait.

Zichy Nándor gróf

köszönetet mondott az üdvözlésért. Majd részletesen foglalkozott a választási visszajelésekkel, mire így folytatja nagyérdemű beszédét:

Igenis csak törvénytelen erőszak, csak fondorlatok tudták megakadályozni a népet abban, hogy szíve szerint válaszson; pedig ha szíve és meggyőződése szerint választhatott volna, bizonyára nem 18-an, de sokszorta többen volnánk a képviselőházban. (Igaz! Ugy van!) De a mint most, úgy akkor sem feledkezhetünk mi meg arról, hogy nem magunknak szolgálunk a képviselőházban; hanem szolgálunk a

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kibékülve.

Írta: MÁRTON.

A nap már rég leáldozott. Helyette ezer meg ezer csillag ragyog a tiszta kék égen.

Éj van . . . Csendes nyugalom éje borult a városkára . . . Csak egy kis ház ablakai világosak még, itt ébren vannak. Talán beteg felett virrasztanak? Nem! — Itt a szükség virraszt . . .

Az egyszerűen butorozott szobácskában az asztal mellett sápadt nő ül. Arczán virágzó szépség nyomai látszanak. Bágyadt szemei a sok virrasztástól kikerekedtek.

Eppen valami kézi munkával foglalkozik, ujjai serényen mozognak rajta.

Néha meg-meg áll s az oldalt levő ágyra tekint, hol egy szőke fürtű leányka alszik nyugodtan, arczán a mosoly derűje árad szét . . . Ilyenkor könyv csordul ki szép szeméből.

Majd el-elmerül hosszasan gondolataiban, szeméit folyton az alvó leánykára függesztve.

Majd hirtelen felrezen mélázásából és még gyorsabban dolgozik, mintegy kiakarja pótolni, amit elmulasztott.

Már éjjel is elmúlt. De ő még mindig dolgozik, hisz' kell a pénz, mert oly csekély nyugdíjából nehezen tudja rendes szükségleteit fedezni; aztán meg sietős munka nagyon.

De végre is erőt vesz rajta a kimerültség. Szeméi lassan lecsukódnak, feje bágyadtan ha-

nyatlik le dolgozó asztalára s jótékony álomba merül.

Ott virradt reá . . . Alvásából kis leányának szava ébreszté fel, aki figyelmezteté, hogy házuk előtt fogat állott meg s egy ur szállott ki belőle s éppen szobájuk felé közeleg.

Alig szedhette magát rendbe az anya, már megnyílt az ajtó s belépett rajta egy tisztes ősz férfiú.

Amint a nő megpillantá a belépőt, halk sikolyt hallatszott s lábai a meglepetéstől mintha gyökeret vertek volna egy lépést sem tudott tenni a vendég fogadására, csak szeméit törülgette, hogy jól lát-e?

Az ősz férfiú az első perczben szintén meglepődve állott meg, de csakhamar kitért karokkal siet az ifju nőhöz s e szavakat kiáltva: »Leányom, hát így kell egymást viszonlalnunk!« . . . átöleli őt s így maradtak szótlannul sokáig, csak könyeik peregtek le arczúkról csendesen . . .

A völgy ölen végignyuló kis vár felett, az erdőkoszoruzta hegy tövével büszkélkedett Hollak Barnabás ősi kastélya. Terjedelmes nagy park terült el mellette, melynek széles utait százados fák árnyékolják be . . . A kastély erkélyének folyondárjai sokszor fonták körül Hollak egyetlen leányának, a bájos Gizellának hollófürtös fejét, mikor estenden élvezettel hallgatta a fülemüle bubánatos dalát.

A hegyes völgyes vidéknek Hollak Barna volt a földes ura.

Nagy gazdagságában elbizakodott, ősrégi ne-

mesi származására büszke s e miatt gögős ember volt. — Büszke lelkének nagyravágyó terveit nem érvényesítvén sem a társadalmi, sem a politikai téren: teljesen visszavonultan élt kastélyában, megszakítva teljesen az érintkezést még a legközelebbi rokonaival is. Ezt a magába zártságát csak fokozta aztán az a nagy csapás, mely őt nevének elvesztése által érte, mely reá és még egészen ifju leányára oly nagy gyászt hozott.

Gizella anyja halála után egy ideig a zár-dában volt. Amint hazajött, atyján kívül nem volt más társasága, csak hűséges dajkája. Ez osztá meg vele csendes magányát, ez igyekezett felderíteni őt, ha jó édes anyja elvesztése miatt a bánat fellege borult ifju szívére. Ő vele tette meg csaknem naponként sétáját a terjedelmes parkban, vagy a kastély felett elterülő erdőben.

Viruló életének huszadik évét töltötte be Gizella egy szép májusi napon s ennek öröme dajkájával hosszabb sétára indultak az erdőbe.

A mint a lombos fák árnyékában sétálva csendben hallgatta a vadgalambpár szerelmes bugását, egyszerre a közelből egy lövés dördülése riasztotta fel s az egyik vadgalamb holtan bukkott elé.

Nagyot sikoltva, mint a megriasztott őzike menekült dajkája kebelére, aki zavarban tekintgetett szét, keresve szemével azt a vakmerőt, aki az ő kis urnőjének csendes sétáját elég merész volt megzavarni.

Még fel sem ocsudtak egészen ijedségükből,

kereszténység ügyének és a hazának és számolnunk kell küldöinkkel és a néppel, mert valamint mi nem állunk magunk, úgy a választók sem állanak maguk, hanem a nem választók milliói állanak mögöttünk és nem csak a maguk, hanem az egész nép és az egész ország részére választanak képviselőket. (Helyeslés.)

Hát édes barátaim, mi a mi feladatunk?

Igazán szívem szerint beszélt tisztelt pártelnökünk, mikor azt mondotta: *a keresztet visszuk mi magunk előtt, keresztnek akarunk hódítani, a keresztény hitigazságot, a keresztény szeretetet, a keresztény felfogást akarjuk mi mindig és mindenben és így az államban is érvényesíteni.* Ennek a feladatnak két irányban kell szolgálunk. Szolgálunk kint a házában, mint néppárt és szolgálunk az ország-házban, mint ennek a pártnak politikai képviselője, mint parlamenti párt. És ez a két feladat egy is és különböző is, mert ott künn a hitet, vallásosságot hirdetni; ott künn programunkat egész terjedelmében kifejteni, avval agitálni a mi feladatunk és úgy a mint minket agitált a nép vallásos érzelmei által, úgy mi összeadjuk ezt az agitációt programunk ismertetésével. Agitációjuk pedig csak nagy lesz sikeres, ha azt saját vallásosságunk és vallásos érzelmeink által cselekedjük és a népet arról győzzük meg, hogy önzéstelenséggel, igaz keresztény érzelmettel az ő javának előmozdítására törekszünk és a mi feladatunk ugyanaz marad az országházban is, csak a működés módja változik. Mert az országban nem lehet többé feladatunk az agitáció, ott küldöink végcéljének elérésére is érvényesítésére kell törekednünk, ott nem agitációsánál téren, hanem a megfontolt politika terén kell vívmányunkat elérnünk, és azért nem ismeri a politikai életet. A ki azt hiszi, hogy az ellenkező pártállásukat szép szónoklatokkal lehet megnyerni. *S a ki azt hiszi, hogy mi csak azért mentünk a Házába, hogy lármázzunk, az az igazságtól nagyon távol jár. Higgadt-sággal, a tárgyaltás komolyságával lehet és kell ellenfeleinket meggyőznünk törekvéseink komolyságáról.*

A Házában mi politikai párt vagyunk; a kérdés az, miért kellett egy keresztény és lényegében katolikus pártnak alakulni az országban? A felelet nagyon egyszerű, azért, mert bár a keresztény jellegnek voltaképpen minden pártban benn kellene lennie, meg kellett alakulnia a keresztény pártnak azért, mert a létező pártok egyikében sem találtuk fel azt. Vannak, kik a mi feladatunkat mulónak tekintik és ez

helyes érzés volna, ha abból indulna ki, hogy igenis muló egy keresztény párt, mert mi mind keresztény pártok akarunk lenni, de mivel ez nem történt, a mi politikai programunkat meg kellett csinálni. Valaki mosolyoghatna erre, hogy ez badar felfogás, mert hiszen a keresztény hitigazság megadja nektek a politikai programot is. Ez szent igaz. A legszélesebb értelemben megadja és a keresztény hitigazság elveinek minden politikai programban benn kell lenniük. De emberileg csak akkor lesz a program politikai program, ha a nép által felvetett kérdéseket ragadja működése körébe és azokhoz kapcsolja egész politikai eljárásának mivoltát (Éljenzés.) A mi programunk korántsem a nép körétől elzárkózva alakult és mondhatnám, korántsem mi csináltuk és irtuk azt. Azt a keresztény hitélet adta kezünkbe, azon mi többé nem változtathatunk. Itt van mindjárt első kiindulási pontunk: *a 67-es alap.* A katolicizmus története mire mutat? Arra, hogy valamint a katolicizmus létesítette a pragmatika szankeziót, *úgy a 67-es kiegyezés létesítésében és fentartásában is elsősorban a katolicizmus működött közre.* Mert érezte a magyar katolicizmus, úgy mint ma is érzi, hogy egymagában meg nem állhat, hogy a kereszténységnek és katolicizmusnak rokonszenvet és támogatást kell keresnie az európai népek és elsősorban a szomszéd államok körében. Azon államok között, a mely abban az időben a katolikus mozgalom zászlaját vitte európa-szerte. (Éljenzés.)

Milyen t. uraim! Mint a hullám, úgy változik az élet és változnak annak tünetei, de valamint a hullámok alatt változatlan marad, abban csendes időben és viharban egyformán tükröződik a napnak fénye és a holdnak képe, úgy azok a feltételek, melyek szervezetünket századokon át vezették, nem változhattak azokon egyes napok tünetei, nem változhatnak. Amíg a monarchikus kapcsolatok és összeköttetésnek, melyet a pragmatika szankezió körvonalozott, tartalmát a 67-es kiegyezés szabta meg. Ezen alaptörvényt folyton igazolni, vitatni, annak vitatkozásába becsajtkozni, nemesak veszedelmes, de annak tekintélyét és állandóságát veszélyezteti. Mi tehát rá állottunk ezen alapra, melyet elődeink megalapítottak és a 67-es kiegyezést, mint alapot fogadtuk el. Nem akarom e mellett fejtegetni, hogy maga a politikai ráció is ezt a gondolatot szabja elénk. Elég bajunk van különben is az életben: képzeletek, fata-morgana szerű tünetek után az nem lehet feladatunk, nekünk a tényekkel, a viszonyokkal kell számolnunk. De különben is a monarchikus

eszmé és az ahhoz való feltétlen ragaszkodás és hűség; az magában hitelünkben gyökerezik. *Nulla est potestas nisi a Deo.* És hiába tagadják, hogy *Isten kegyelméből uralkodik a fejedelem,* mert Isten kegyelme nélkül nincs hatalom a földön és ha nem Isten kegyelméből, vajjon akkor kinek kegyelméből találjon engedelmességre? Talán a nyers hatalom, vagy a fegyverek erejében keresse létjogát? mi nem a nyers erőszak, hanem a szeretet alapján, Isten törvénye szerint akarunk a hatalomnak engedelmeskedni, annál is inkább, mert az utolsó események is megtanították rá, hogy a koronának fényét és tekintélyét nem lelohasztani, hanem emelni, a mi feladatunk. Nekünk, mint politikai pártnak, mint mondóm, a földgölgöt kell szem előtt tartanunk és nem lehet egyszerre programunk minden pontját szorgalmaznunk. A mi keresztény programunk legfőbb pontja a revízió. Megértette ezen jel-szónak értelmét a nép és érti kiki, a ki olvasni és hallani tud, vajjon a képviselőházban a revízió kérdését ma fölvehetjük, hogy voltaképpen mi a revízió? Az tulajdonképpen nem más, mint azon feladatnak kitűzése, melyet t. pártelnökünk jelzett, a keresztény érdekeknek, a keresztény hitelnek képviselője a kath. hit és egyház szabadságának érvényesítése, ezek közt kétségkívül elsősorban a házasságjog áll, mert a család az Isten intézménye. A család előbb volt, mint az állam, a család az állammal egyenjogú, a család erkölcsi tekintetből magasabban áll, mint az állam. A családnak a kereszténység hiteli alapot adott, a katolikusoknál szentség a házasság alapja és azon épül a család, nem pedig emberi törvényeken. Ezt a családot, ezt a családjogot felkarolni, megóvni, annak köteleit megvédeni, ez az állam hivatása, nem pedig magát a katolikus családnak jó alapját és szentséges intézményét a maga törvényeinek feltétlenül alávetni. És kérdem, midőn a természet törvénye és a hit által az államnak kijelölt korlátokat tiszteletben tartja az állam, akkor erősödik meg, akkor áll maga is jogi és erkölcsi alapon, valahányszor pedig az állam szembeáll a házasság hiteli és erkölcsi alapjával, mindannyiszor eltér a szabadságtól is, mert erkölcs és hitalap nélkül nincs szabadság, nemesak önkény. (Éljenzés.) És azon nagy mozgalomban Európában a kereszténység és a katolikus egyház a szabadságnak valódi védője, az ajándékozza meg az emberiséget a jogi és hiteli szabadság feltételében, az adja ezen valódi szabadságnak alapját. Tehát a *polgári házasság revízióját követelni, mi soha és semmi körülmények között meg nem szűnünk;* de mi-

midőn a sűrű bozótból egy csinos külsejű ifju, kezében vadász fegyverrel lépett elő s köszöntve őket tiszteletteljesen közelgett feléjük:

— Bocsásson meg kisasszony — mondá — ügyetlenségemért, igazán sajnálom, hogy enyire megijesztettem.

Gizella rátekintett az ifjura, szemek találkoztak. Egészen meglepte őt a derült, nyílt arcu ifju, elszórt rőtön haragja.

— Szót sem érdemel uram az egész dolog, már elmúlt minden.

S azzal szívélyesen köszöntve őt, tovább haladt kíséreljével.

Gizella oly különösen érezte magát azon az estén, mikor vacsora után ismét magára maradt az erkélyen. Mintha még most érezné annak az ifjunak jószágos tekintetét; mintha most is látná azokat a fénylő szemeket, melyek oly különös hatással voltak akkor ő rá. . . . Ugy vádolta magát, hogy miért is hagyta ott oly hirtelen? . . . Talán meg is sértette őt ez által? . . . Oh, csak még egyszer találkozhatnék vele, hogy jóvá tehetné hibáját. . . . De még azt sem tudja, hogy voltaképpen ki is volt az?!

Ilyen tépelődések között tért aztán nyugalomra. . . .

Borbándy Andor — ez volt az ifju neve — amint a nők oly hirtelen eltávoztak, egy ideig a szépség hatalma által elbűvölve, mozdulatlanul állott s kísérte szemével az eltávozottakat, míg beláthatá őket.

Aztán vállára veté fegyverét, nem is figyelve elejtett zsákmányára, lassan távozott a helyről. Régi vágya volt már megismerni a kastély

fiatal urnőjét, akit csak akkor látott néha, midőn az vasárnap meg ünnepnap a templomba jött kocsiján.

Rég várta és kereste is az alkalmat, hogy találkozhasék valami ürügy alatt vele, kinek szépsége reá oly csodás hatással volt s akihez önkénytelenül is vonzódott. . . .

Ime, itt lett volna most a pillanat, de ügyetlenségével — mint gondolá — csak neheztesét vonta magára.

Egészen elkedvetlenedett e gondolatra, még akkor is uralta kedélyét, midőn vig pajtásai közé ment, hogy elűzze azt; akik el nem tudták képzelni, hogy mi bánthatja annyira Andort, hogy ma olyan szokatlanul hallgatag?!

Sokáig feléje sem ment az erdőnek, pedig mint állami erdésznek, ez kötelessége lett volna.

Egy derült délután azonban mégis csak elindult. Azonban vadász-szenvedélye most egészen elhagyta, nem figyelte, nem leste az erdő vadjait, hanem egyenesen ama hely felé tartott, ahol Gizellával először találkozott.

Itt egy fatörzsre ülve, gondolatait mindjárt a szép leányra terelte; mily boldogság volna az reá nézve, ha most ismét oly szerencsés volna, hogy találkozhatnának?!

Minden lombzörrenésre felszökött helyéről és széjjeltekintgetett, nem ő jön-e?

Végre csakugyan közeledtek. Amint odaérték, az örömtől az ifju is, a leány is elfogódva, csak némán köszöntötték egymást.

De Andor csakhamar nekibátorodott és engedelmet kérve, bemutatatta magát s ismétlen kérte multkori kellemetlenségért a bocsánatot.

Gizella ama nap óta gyakrabban kijött az

erdőbe, remélve, hogy találkozhatnak; de mindannyiszor eredmény nélkül, szomoruan tért vissza. Most, hogy találkoztak szeméi, csak úgy sugároztak az örömtől, szíves bizalommal nyújtá bocsánata jeléül kezét az ifjunak, aki ilyen szíves fogadtatásra nem számítva, önkénytelenül ajkaihoz emelé a piczi, hófehér kezét. És Gizella nem vonta vissza, hagyta, hogy az ifju megcsókolja azt.

Aztán elindultak együtt és édesen elcsévegve sétálgattak.

A hűséges dajka pedig kísérte őket és örömmel nézte, hogy mily boldog most az ő kis urnője. . . .

Mikor elváltak, jól eső örömmel tapasztalta mind a kettő, hogy ifju szívükben az első szerelem édes érzelme kelt életre.

Sok ily boldog órát töltöttek el együtt. Így folyton nőtt, egyre erősödött elbűvölés a tisztelet s a szerelem érzelme s édes remények között hajnali álmokként tűntek tova a napok.

Gizella ártatlan boldogságának derült egét néha elhomályosítá egy sötét felhő, az a gondolat, hogy az ő gögös, különc apja mit fog majd szólani, ha megtudja, hogy az ő egyetlen leánya, a dúsgazdag, a nemes Hollaky Gizella, egy hivatalnoknak, egy erdésznek adta szíve szerelmét?!

De remélte — s naponként ezért imdkozott — hogy atyja, ki őt nagyon szereti, atyai szívének sugallatát követve, belefog egyezni abba, hogy ők egymáséi lehessenek. . . .

Csak hogy rosszul számított. . . Reményében nagyon is hamar csalódott! . . .

dön minden törekvésünk leginkább affelé irányul, akkor mint politikai párt meg kell találnunk az időt és viszonyokat, mikor és melyek között azon nagy feladatnak megfelelhünk, de nem szóvalommal harcolóként a lehetetlenségnek rohanni és akkor követelni a revíziót, mikor legfeljebb válságra vihetjük a kérdést. (Éljünk éljenzés és taps.)

A revízió mellett egész sorozata feladatoknak áll előttünk, ugyszólván minden törvény a mi keresztény programmunk körébe vonandó. Ezen számos kérdések közt a mi álláspontunkból, talán első és leglényegesebb a keresztény hitnek és a katolikus egyháznak szabadsága, a mit mi Magyarországon *autonomiának* nevezünk. (Éljenzés és taps.)

Szölt azután a ker. szociális politikáról és a kiegyezési kérdésekről, melyekben mindaddig nem lehet állást foglalni, míg a javaslatok ismeretlenek. Végül még egyszer megköszönve a szíves üdvözlést, viszont boldog új évet kívánt a párt tagjainak s a küzdelemben való kitartásra buzdította őket.

A beszéd után felhangzó éljenzés csillapultával *Eszterházy* Miklós Móríc gróf intézett beszédet az egybegyűlt képviselőkhöz. A kormánynak a néppárt ellen irányuló erőszakoskodásairól szólva, kijelentette, hogy ő és elvtársai a párt ellen folytatott harcban nem csüggednek el, hanem lankadatlanul folytatják a küzdelmet.

A nemzeti-párt ujéve.

A nemzeti-párt tagjai Apponyi távollétében *Horánszky* Nándort, a párt elnökét keresték fel a Kálvin-téri klubhelyiségben. A köszöntőt a párt nevében *Hódossy* Imre tartotta, kiemelve a párt nemzeties törekvését, mely abban áll, hogy Bécsből megkísérelt elnyomást, mely a *liberalizmus és parlamentarizmus* álarca alá öltözött, meghiusítsa. Kéri az elnök szeretetét a párt nagyrabecsülése fejében.

Horánszky meghatottan válaszolt. Kijelentette, hogy a párt *bukhat*, de a *mostani állapotokat* elfogadni nem fogja. Zajos éljenzéssel fogadott beszéde végén felolvasta az Apponyinak küldött üdvözlő sürgöny szövegét.

A kormánypart ujéve.

Hagyományos szokás szerint előbb a pártelnököt, *Podmaniczkyt* kereste fel a párt. Az Agliardi-interpellációról híres *Terényi*, gyulai képviselő volt a szónok, ki minden áron *át-hathatlan leplet akar vetni a múlt év eseményeire*. Beszédje nem volt egyéb, mint a

liberalizmus és az egyházpolitika émelgős dícsériája.

Podmaniczky válaszában lényege a következő:

A szabadelvű párt, úgy, a mint most van, fényes örökséget vett a tevékenység képében a múlt kormánytól.

Nekünk kötelességünk ez örökséget hiven megőrizni, kötelességünk összetartás, elvszilárd-ság, bátorság, önértzet által odahatni, hogy azon munkálkodás, mely eddigelé hazánk javára oly bőven termelt gyümölcsöket, ezentul *még bővebb hajtásokat szüljön* és mihamarabb odavigye hazánk állapotait, hogy azt méltán európai jog- és kulturállamnak ne csak nevezhes-sük, hanem érezhes-sük is olyannak és annak.

Midőn ezeket mondom, nem tudok mást kérni tőletek, mint azt, hogy, ha netalán működésem közepette olyasvalamit akarnék tenni, vagy tennék, a mi nem felel meg meggyőződés-teknek, legyetek szívesek engemet inteni, mert én megszoktam az életben és azt különösen a parlamentáris kormány-forma mellett minden alkotmányos embernek meg kell szoknia, hogy *a saját meggyőződését a többség akaratának, a többségek akaratának rendelje alá*.

Bánffy miniszterelnököt *Láng* köszöntötte fel Vázolta a párt munkaprogramját, mely a kiegyezés és a közigazgatás államosításának problémáján sarkallik és végül biztosította a párt ragaszkodásáról. *Bánffy* erre a többek közt így felelt:

»Létünkre, jövőnkre nagyfontosságú dolog, hogy a velünk szomszédos Ausztriával gazdasági és pénzügyi kiegyezésünket megalkossuk. A mint már egy alkalommal szerencsém volt elmondani, úgy mondom te is: nem szabad, hogy a magyar állam által elfogadandó egyezés *az ajándék jellegével* birjon.

Itt, ezen kérdés megoldásánál kétségte-nül az ország szeme néz ránk és magatartásunktól függ, hogy a megnyugvást, a bizalmat biztosítsuk, mert igazad van abban, hogy a nagy, erős párttól még talán többet is lehet kívánni és hogy a pártnak még nehezebb el-találnia azon válaszfalat, amely megállapítja a vonalat, ameddig elmenni kell, amelyen túl elmenni azonban nem szabad. Én azt gondolom, hogy a ti támogatástok, hogy a ti körül-tekintő megfontolástok, mely mérlegelni fogja egyedül azt, a mi a haza érdeke, mi egy okos politika követelménye, meg fogja velünk talál-tatni azon határt, a melyet szem előtt kell, hogy tartunk, a mely Magyarorszag érdekeit, de ennek keretében a monarchia érdekeit is biztosítja s állandóan biztosítja azon alapot,

a melyet mi büszkén a Deák Ferencz alkotása-ként a 67-es alapnak nevezünk s a melyre építve kell, hogy jövőnk is biztosítsuk.

A másik fontos kérdés, melyet említettél, *a közigazgatási reform*. Ez is kétségte-nül olyan kérdés, a melylyel már évek hosszú sora óta foglalkozunk s a melynek rendezését, a melynek megoldását közbejött akadályok, nehéz viszonyok, talán részben a pártnak kis száma is gátolták meg. Azt gondolom ezen kérdés rendezése is a Nyugat és Kelet közti küzdelem, a nyugati törekvések és a Kelet tradíciói közötti ellentétek kiegyenlítésében áll. Kell, hogy eltaláljuk a módját annak a rendezésnek, mely az államnak megadja a hatalmat, a kormánynak megadja az erőt akaratát ér-vényesíteni, de úgy, hogy biztosítva legyen azon önkormányzati jogkör is, mely kétségte-nül mindenütt mindenkit meg kell, hogy illessen a maga körében.

Ezen kérdések azonban és sok más kér-dés, melyek megoldásra várnak, eredményesen csak úgy lesznek megoldhatók, ha azon párt, mely magát a szabadelvű pártnak nevezi, mely a mint helyesen mondottad, szabadelvű, sza-badságszerető törekvéseiben, monarchikus ér-zelmeiben, kellő mérséklettel, kellő körültekin-téssel intézi ügyeit és támogatja kormányát, — *állandóan kitart*, bizva abban feltétlenül, hogy csakis az ország érdekeit, hogy csakis a haza sorsát tartja szem előtt és nem, a mint azt szeretik mondani — természetesen vádul — önző érdekektől vezérelve jár el.

A miniszterelnöki palotában lefolyt ünne-p-ség végeztével a szabadelvű párti képviselő-k nagyobb számban keresték meg fel *Szilágyi* Dezsőt, a képviselőház elnökét is. Itt *Vargics* Imre, a kormánypárt alelnöke tartotta az ü-dvözlő beszédet, melyre *Szilágyi* felelt szívélye-sen, a párt figyelmébe ajánlva a politikai ösz-szetartást és barátságot.

Az Ugron-párt ujéve.

A függetlenségi 48-as párt új évi tisztel-gése az üllő-uti anyakörben folyt lelkes han-gulat mellett. Először is meleg táviratban gra-tulált a párt *Ugron* Gábor pártvezérnek. Majd *Holló* Lajos tolmácsolta a párt érzelmeit. Az alelnök *Bartha* Miklós előtt markáns vonások-ban emelve ki az uralkodó párt lelketlen, szol-gai politikáját. Tovább kell folytatni a száza-dos küzdelmet. *Bartha* Miklós válaszában, főleg a választásokkal foglalkozik és óhajtja az el-lenzéki pártok közti válaszfalnak lerombolását. »*Egyesülni kell minden polgárnak, a ki ha-zánk függetlenségére törekszik*.« Ez a beszéd legkiemelőbb momentum.

Mint szerető, jó leány, szívének édes titkát maga akarta felfedni édes apja előtt, nehogy ő véletlenül rájövén a dologra, kockáztassák a remélt jó eredményt...

Várva-várta tehát az alkalmat, a mikor komoly atyjának homlokáról a boru felhői el-oszlanak.

Ez az alkalom elérkezett az ő nevenapján. S akkor odaborult az apja széles mellére és szerelme titkát bevallá neki.

Apja meglepetve hallgatta leányának őszinte vallomását

De megtudva, hogy lánya szerelmének tárgya csak egy egyszerű erdész, elkomorodva taszítá el kebléről egyetlen leányát és kimondva a visszavonhatlan szót: »soha! Hollak Gyizella nem egy erdész nevének született!... Menj lányom szobádba, majd határozok, hogy mitévő legyek...« Egyszermind megtiltá, hogy töb-bet az erdőbe menjenek...

Gizella atyja szavai által lesújtva távozott szobájába s ott zokogva borult le imazsámo-lyára. Ily hamar kellett eltűnnie szép remé-nyének!...

Hollak szívében küzdött az atyai szeretet és a büszkeség. Hosszu tünődés után végre arra határozta magát, hogy leányát felviszi a fővárosban lakó rokonaihoz, mert tudta, hogy ha itthon marad, a tilalom csak éleszteni fogja a tüzet, mely már ugys erősen lángolt az ifjak szívében. Ott a fővárosban a mulatságok, szó-rakozások között majd csak el fog tűnni a sze-relem álomképe.

Irt tehát Pestre; otthon pedig kiadta a parancsot, hogy készüljenek az utazásra.

Gizella szomoruan nézte az előkészületeket és azon gondolkodott, hogy miképpen talál-kozhatnék még egyszer Andorral, hogy legalább bucsut vehessen tőle és biztosítsa, hogy a tá-volban sem fog írta csökkenni forró sze-relme.

Az elutazás előtt való estére a parkhoz kérette tehát őt titokban.

Midőn már mindenki lenyugodott, kilopód-zott szobájából és sietve surrant végig a park utain a hely felé, hol epedve várta már őt Andor.

Aztán gyorsan, félve, hogy távollétét észre-találják venni, elmondta a szomorú valót...

Érzékeny volt bucsujok és megigérték, hogy nem feledik egymást a távolban sem; hátha idővel a szigorú apa megváltoztatja tervét.

Bucsuzásul az első csók csattant el a sze-relmesek ajkain...

Aztán elváltak...

Gizella nyugodtabb lett... Csak midőn elkeltt hagyni a kedves helyet, akkor fogá el szívet ismét a fájdalom...

Pestre megérkezve, a rokonok nem tudták mirevélni, hogy a különöz Hollakyt mi lelte, hogy leányával együtt Pestre jön. Csak mikor az apa bizalmasan elmondta a dolgot, akkor értették meg.

Gizella tehát Pesten maradt. Az előkelő rokonok a szórakozás minden nemével igyekez-tek elfoglalni őt.

Külsőleg igen jól mulatott, fogadta az őt körülrajongó fiatal emberek udvarlásait és türes bókjaikat.

De mikor egy-egy mulatság után szobájá-

ban maradt, gondolatai visszazálltak a csend-es otthonba, oda az erdőbe, hol annyi boldog perczet töltött el Andorral. Ilyenkor elő-vette Andor leveleit és annak szavaival erősít-tette szívet.

A mint Gizella elhagyta otthonát, Andorra sívárrá, kellemetlenné lett az ott lét. Folyamo-dott tehát, hogy helyezték át valahová a fel-vidékre. Kérése csakhamar teljesítve is lett.

Egy csendes völgy ölében, a hatalmas őserdők közepén volt az ő lakása. Itt a ma-gányban elgondolta, hogy mily boldogok lehet-nének ők ketten együtt, nem zavartatva a vi-lág zajától, egyedül szerelmüknek élnének.

E közben merész terv fogamzott meg agyában.

Irt Gizellának s kérte, hogy kísértse meg kiengesztelni atyját és kikérni beleegyezésüket frigyükhöz, ha ez nem sikerülne, akkor írja meg neki, mikor találkozhatnék vele Pesten, mert fontos közölni valója lenne, mely egész életükre kihatással bir.

Megjött a válasz. Az atya hajthatatlan. Ő azonban epedve várja Andort... A délelőtti sétáján, melyen csak társalkodónéja kíséri, bá-t-ran beszélgethetnek.

Andor a kitűzött napon ott várta már a korzón Gizellát s eladta neki merész tervét. Ha Gizella is beleegyezne, ő az atyja akaratja ellenére is nevéé teszi őt. Titokban megfognak esküdni, csak két bizalmas barátja fog róla tudni. S akkor majd az apa is talán megadja beleegyezését, ha látja, hogy már nem lehet változtatni a dolgon. Aztán leirta előtte kis

A Kossuth-párt ujéve.

A Kossuth-párt tagjai testületileg tiszteltgett az évforduló alkalmából *Helpy* Ignácznál és *Komjáthy* Bélánál. Az előbbi előtt *Justh* Gyula adott kifejezést lelkes szavakban a párt érzelmeinek, míg *Komjáthy Hentaller* Lajos üdvözölte többi elvtársai nevében.

Az Olaszországban időző *Kossuth* Ferenczhez üdvözlő sürgönyt menesztettek.

Királyi amnesztia.

Még mindenkinek emlékezetében van az a kemény, drákói ítélet, a melylyel a pestvidéki törvényszék *Knézits* József rácz-kevei r. kath. káplánt sújtotta azért, mert ez egyik egyházi beszédében a még érvényben sem levő polgári házasságról azt mondotta, hogy az nem törvényes, hanem erkölcsiellenes együttélés.

A királyi ügyész vallás elleni vétség és igazgatás miatt emelte *Knézits* ellen a vádat és a tábla és a kuria egy évi fogházra ítélte ezen vétségéért *Knézits*-et, a ki már az első fórum ítélete után megkezdte lefűlni büntetését.

Egy ma kapott táviratunk szerint azonban ő Felsége, ki elé az ügy felterjesztetett, teljes amnesztiát adott a meghurczolt káplánnak, úgy, hogy *Knézits* a fogházat már legközelebb elhagyhatja.

A halasi mandátum.

Halason ujév napján volt a pótválasztás. Perczel Béni kormánypárti és Kolozsvár-Kiss István függetlenségi Kossuth-párti jelöltek között igen erős küzdelem volt. A szavazás az esti órákban ért véget s Kolozsvár-Kiss Istvánt 474 szavazattal Perczel Béni 445 szavazata ellenében Halas város országos képviselőjévé választották.

Politikai fölolvadások.

A politika új esztendejének lesz egy politikai újdonsága: politika a fölolvadás terében. Értesülésünk szerint, a nemzeti pártban arról beszélgetnek mostanában, hogy a politikát a parlamentből áthelyezik a társadalomba s az ellenzék a siker nélkül való parlamentári hadakozás helyett, úgy a fővárosban, mint a nagyobb vidéki városokban fölolvadásokat és szabad előadásokat fog tartani. Az első tárgy, a mivel a fölolvadások és előadások a közönség elé lépnek: a nemzeti ellenállás kifejtése az osztrák kvótakövetelésekkel szemben.

Ujévi tisztelgések városunkban.

Az ujév alkalmából a különféle hatóságok, testületek és egyetek, részint testületileg, részint küldöttség által keresték fel előjáróikat, hogy az ujév alkalmából hála és szeretet nyilvánításával üdvözöljék. Az üdvözlésekről a következőkben számolunk be:

A bibornoknál.

Az ujév alkalmából egymást érték az üdvözlések a nagy köztisztviselőben álló és általános szeretettől övezett bibornokunknál s nagy része a látogatásoknak folytatólag ujév napján történt.

Személyesen fejezték ki üdvözlésüket azokon kívül, kiket már lapunk múlt számában felsoroltunk: dr. *Beöthy* László főispán, *Pokorny* altábornagygyal élén a nagyváradai összes törzstisztek s törzstiszt-jelöltek, *Ritoók* Zsigmond kir. ítélőtáblai elnök, *Sal* Ferencz kir. tanácsos polgármester, *Szunyogh* Péter alispán, *Gyalokay* Lajos törvényszéki elnök a törvényszék nevében, *Dús* László alelnök vezetése alatt a kath. kör képviselője, *Schöpflin* Ágoston postatávirat igazgató, *Papp* Miklós pénzügyigazgató, dr. *Laurán* Ágost gör. szert. apátkanonok s a gör. szert. klérus több előkelő tagja, *Goldis* János gör. keleti püspöki helynök s országgy. képviselő, dr. *Bozóky* Alajos kir. tanácsos, jogakadémiai igazgató, *Sipos* Orbán kir. tanfelügyelő, *Nátafalusy* Kornél tankerületi főigazgató, *Hlatky* Endre, *Rádl* Ödön, *Kotunovics* Sándor főgymn. igazgató, dr. *Krüger* Viktor főreáliskolai igazgató, ifj. dr. *Bulyovszky* József királyi ügyész, ifj. *Rimler* Károly főkapitány, *Rácz* Mihály főjegyző, *Papp* János főjegyző, *Géczy* Lajos főtisztviselő élén az egész uradalmi tisztikar, *Osztlerlamm* Ármin kir. erdőfelügyelő, *Gyurkovics* Kornél államépítészeti hivatali főnök, dr. *Konrád* Márk, dr. *Hoványi* Ferencz, dr. *Fráter* Imre, dr. *Grósz* Albert, *Nagy* Gábor csendőrpáncsnok, *Des* Echerolles *Kruspér* Károly és *Sándor*, *Szabó* József, *Markovics* Antal, *Janky* József, *Rimanóczy* Kálmán. továbbá a bírói, ügyvédi tisztviselői kar s társadalmunk számos előkelő tagja.

A nagyváradai első áll. munkás betegség-egylet küldöttsége, amely egyeletnek a bibornok ur ismét adományozott, mint rendszeren, 100 frtot.

A nagyszámu látogatók mindnyájan azon örvendetes tapasztalással távoztak, hogy hön szeretett bibornokunk hatalmas szellemi ereje, friss egészsége s lebilincselő kedélye, teljes üde-

ségében érte meg a jó Isten kegyelméből az új évet s adja a jó Isten, hogy ez még igen sokszor találja őt ilyen jó egészségben.

A főispánnál.

Délelőtt egymást érték a tisztelgők sokasága a megyei székházban, *Beöthy* László főispánnál. A megye tisztikarát *Szunyogh* Péter alispán vezette. Rövid, bensőségletes szavakkal üdvözölte a főispánt, a melyre *Beöthy* László meleg hangon válaszolt.

Nagyvárad város tisztikarát *Sal* Ferencz kir. tanácsos, polgármester vezette a főispán elé s üdvözölte. Beszédében kifejezte azon őszinte, igaz szeretetet, ragaszkodást, a melylyel Nagyvárad város főispánja iránt viseltetnek. *Beöthy* László köszönetét fejezte ki az üdvözlésért s elismeréssel adózott a tisztikar ügybuzgó munkássága, szorgalma és tevékenysége felett.

Ritoók Zsigmondnál.

A kir. tábla elnökénél: *Ritoók* Zsigmondnál a törvényszék és a kir. tábla bírói kara tisztelgett. A törvényszéki bírót *Gyalokay* Lajos törvényszéki elnök vezette. Remek beszédben fejezte a jókívánatokat, a mely mindannyiak szívéből fakad. *Ritoók* Zsigmond hosszabb, kitünő beszédben köszönte meg az üdvözlést.

A táblabírót *Jelenffy* Kornél tanácselnök vezette. Kifejezte a tisztelgők ragaszkodását, szeretetét s boldog új évet kívánt. *Ritoók* hasonló szívéllyességgel viszonzta az üdvözlést.

Az alispánnál.

Mielőtt Biharvármegye tisztikara az alispánnál tisztelgett volna, felkeresték rajongással szeretett alispánjukat: *Szunyogh* Pétert. Keresetlen, szívből fakadt szavakban üdvözölte az évforduló alkalmából *Papp* János főjegyző a megye vezetőjét az alispánt. A válasz hű viszonzatukrövése volt azon benső viszonyoknak, a mely a megye fejét és a tisztikart összefűzi.

A polgármesternél.

A városi tisztviselők 1/10 órakor tisztelgett *Sal* Ferencz polgármesternél. Ezek nevében *Rácz* Mihály főjegyző tolmácsolta jó kívánságukat az új év alkalmából.

A beszédre *Sal* meghatott hangon válaszolt, buzdítván a tisztviselőket lelkiismeretes munkásságra és kötelességük teljesítésére.

Ugyancsak a polgármesternél, tisztelgett a »betegsegélyző pénztár« tisztviselői is, mely

lakását, a kies völgyet, mely keblén rejti azt s a boldogságot, mely őket ott környezni fogja.

Gizella nem adta egyszerre beleegyezését, hanem gondolkodási időt kért, mert atyját is nagyon szerette és nem akarta megszorítani őt.

Elváltak . . . Otthon sokáig küzdött magával, mitévő legyen? Mi lesz szegény atyjával, ha ő elhagyja, ha nem lesz többé leánya?

De végre is szerelme győzött! . . .

Tudatta Andorral elhatározását s kérte, hogy csak rendezze el ügyesen a dolgot, ő kész követni.

Titokban, csendben megtörtént az esküvő s ők a legközelebbi vonattal elutaztak leendő otthonuk felé.

A szobájában hagyott levelekben tudatta *Gizella* tettét apjával és rokonaival. Bocsánatért esdett édes apjától e tettéért, de nem tehetett másképp, nem bírt a szívével.

Halálos hír volt ez *Hollaky* szívének . . . Élete örömet, öregsége gyámolát örökre elvesztette leányában. Eleinte magát vádolá, hogy egyetlen leányát gögijének áldozá fel . . . De a másik perczen már átok kelt ajkain és kitagadá leányát s ezt tudtára adta a rokonoknak is.

Komor örömnélküli volt ettől fogva élete s kastélya némán visszhangozta urának szomorú fájalmát . . .

Az ifju pár boldogan élt az erdő távol magányában, csak néha borult árny *Gizella* szívére, ha elhagyott atyjára gondolt.

Az évek tovatűntek s házasságukat egy aranyos fűrtű kis leányka tette még boldogabbá.

Ekkor *Gizella* irt édes atyjának, kérte bocsánatát, kiengesztelődését s most már egy kis unoka is eseng ő érettség a nagyapa szívéhez . . .

De a válasz késett, egyre késett, sőt el is maradt . . .

A boldogságot belsejében rejtegető kis házra s a benne lakókra szomorú napok virradtak. Andor veszélyesen beteg lett s a gondos, odaadó ápolás daczára eljött a »nagy kassza« és elrabolta őt szerető neje s gyermeke köréből.

Gizella a csapást kétszeresen érzé. Kitagadva apjától, megfosztva szerető férjétől, elhagyottan állott gögijes kis leányával.

De megadással viselte a nagy csapást, úgy vélte, hogy meg is érdemelte ezt a jó Istentől . . .

Vérző szívvvel bucsuzott el a sirhalomtól s a szomszéd kis városba költözött be, hol csekély nyugdíjából tartá fenn magát kis leányával együtt . . .

Évek teltek el így szomorúság és nélkülözések között. Atyjáról hírt sem hallott s e miatt gyakran volt levert és sokat sirt.

Csak akkor vidult fel, ha már szépen fejlődött leánykaja oda simult hozzá és vigasztalta őt.

Egy alkalommal elbeszélte aztán kis leányának az ő szomorúsága okát,

Az okos leányka sokat gondolkozott, hogy miképpen engesztelhetné meg őt azt a haragos nagyapát?!

Hátha ő írna neki?! Megmondta ezt ma-

májának. Az anya nem szólt semmit, csak könyek között megölelte és megcsókolta.

S a kis lány irt . . .

Gyermeki szeretete szólalt meg levelében. Leirta, hogy mily szomorú az ő jó mamája, mennyit sir s aztán ártatlan szíve esengésével kérte a jó nagyapát, hogy bocsásson meg nekik . . .

Hollaky Barnabás gondolataiban mélyen elmerülve ül nagy karosszékében s egy levelet tart a kezében . . .

Majd ismét olvassa a levelet s eközben megerednek könyei s redős arczán leperregnek a levélre . . .

Hirtelen feláll helyéről, becsengeti öreg szolgáját és parancsot ad, hogy fogjanak be rögtön.

A kocsis előállott. Ő már utra készeu várta, felszált s e váratlan elutazás oka után tudakozódó szolgájának csak ennyit mondott, »megye a leányomért!« . . .

Az ősi kastélyba az öröm és boldogság költözött.

Mióta az unoka vidám dala és csevegése veri fel a kastély csendjét, az öreg *Hollaky* kedélye is egészen megváltozott; leányával együtt gyönyörködnek, midőn a parkban sétálva látják ide-oda futkosni a kis leányt, ártatlan lelke csaknem évtizedes haragot szüntetett meg s hosszas nyomornak és keserűségnek vetett véget.

egylet nevében *Láng József* kívánt boldog új évet és köszönetet mondott az egylet iránt viselt rokonszenv és kitartó támogatásért. *Sal* szívélyesen válaszolt az üdvözlésre.

A törvényszéki elnökénél.

Gyalokay Lajos törvényszéki elnököt is felkeresték tisztviselő társai az új év alkalmából. A bírói kar teljes számmal megjelent és ezek nevében *Jelencsik* István tartott üdvözlő beszédet, vázolván a 25 évi elnökség küzdelmeit és bajait. *Gyalokay* szép beszédben válaszolt az üdvözlésre.

Az orvos-egylet elnökénél.

A nagyváradai orvosok érdemes elnökük, *Konrád Márknál* tisztelegtek. Az üdvözlő beszédet dr. *Berkovics* Miklós tartotta, biztosítván öt kartársai további szeretetéről.

A posta-igazgatóságánál.

Schöpflin Ágoston posta és távirada igazgató d. e. 10 órakor fogadta a tisztelőket, az új posta palota dísztermében. A tiszti kar nevében *Buhl* Emil titkár tartott beszédet, melyre *Schöpflin* elismerő hangon válaszolt.

UJDONSÁGOK.

* **A bibornok látogatásai.** Schlauch bibornok tegnap délelőtt látogatásokat tett városunkban: dr. *Beöthy* László főispánál, *Ritók* Zsigmond kir. táblai elnökénél, *Sal* Ferencz kir. tanácsos polgármesternél, *Szunyogh* Péter alispánál s még egy pár előkelő személyiségnél.

* **Milán király Nagyváradon.** Gróf *Zichy* Jenő birtokán befejezték a fejlődési vadászatot. Tegnap délelőtt 11 órakor utaztak át Nagyváradon. *Milán* király kíséretében voltak: gróf *Zichy* Jenő, *Elek* Gusztáv, *Schvarczenberg* herceg, *Bethlen* Gábor, *Zichy* Rafael, *Klebsberg* Kunó grófok stb. Miután kíséretével Nagyváradon kiszállt a vonathól és a perronon sétáltak a vonat elindulásáig. Az ex szerb király elismerőleg nyilatkozott Nagyvárad szép fekvéséről s kedélyesen beszélgettek a pesti vonat elindulásáig.

* **Ebéd a bibornoknál.** Schlauch bibornok az idén első nagyobb ebédjét f. hó 6-án adja, melyre városunk előkelőségei közül számosan hivatalosak.

* **Károly-Röntgen.** Mi kell ahhoz, hogy a vürzburgi professzor epochális találmányával megismerkedjünk? A mi pedig ugyszólván kritériuma már a műveltségnek. Először kell egy tudós előadó, másodsor a megfelelő tudományos, de egyúttal jó költséges eszközök. Nagyváradnak Isten kegyelméből van egy ambíciózus, buvár-szellemű tanár-fizikusa, az egyik főkellék tehát már meg volna. A legnélkülözhetlenebb fizikai eszközök is meg vannak már, hála társadalmunk Maecenásainak. De még mindig nem olyan minőségben, a melyek a titkos X sugár tovább tanulmányozását lehetővé tennék. Es sajátos, de való, Nagyvárad intelligens közönsége nem támogatja a fiatal tanár uttörői munkáját a kellő anyagi eszközök felajánlásával. Nem látogatja olyan mértékben dr. *Károly* I. ritka mutatóványait, amint az elvárható. A tegnapi előadáson is ő egész széksor maradt üresen, a különben sem tulságos nagy teremben. Ugy halljuk, hogy ez a megmagyarázhatlan indolencia következménye az lesz, hogy *Károly* Irén a költséges előadásokat, melyeket a provincián sehol sem lehet (s máshol is csak a világvárosokban) látni, kénytelen beszüntetni ugyanakkor, mikor a nagy-piaczéteri majom-czirkuš a legjobb üzleteket csinálja. A tegnapi előadás különben ismét fényesen sikerült. Határozottan potomság az a szerény öt piczula azért a sok szellemi élvezetért és okulásért, melyben a jelenlevőknek részük van. A tegnapi szabad előadásnak közönsége sorában a következő neveket jegyeztük fel: gr. *Pongrácz* Károlyné a leányával, *Szu-*

nyogh Lóránd, *Zajnay* János, *Zigre* Aurél és neje, *Zigre* nővérek, dr. *Konrád* Márk és neje, *Konrád* Margit, *Konrád* Jenő, *Faliczky* Viktor, *Csák* Máté, *Glatz* Antal, *Szabó* nővérek, *Kappel* György és neje, *Nátalafusy* Kornélia, *Moskovics* Mór és neje. A hadseregétől: *Vaskó* százados, *Hajdu* főhadnagy stb. Szép és követsésre méltó liszta. Örvendünk, ha a holnap megismétlendő előadáson (főgymnasium II. emelet, d. u. 5 óra) hosszabb névsorral fogunk beszámolhatni.

* **Báró Königswarter Hermann jótékonyágai.** A karácsonyi és újévi ünnepélyek alkalmából báró Königswarter Hermann bőkezűleg megajándékozta a kis-szántói, nagyszántói és kerekii szegényeket. 2200 forintot osztatott ki közöttük s egy-egy 2, 3, sőt 4 forint segélyben is részesült. A kis-szántóra eső részt tegnap osztották ki. A báró távollétében a kiosztást dr. *Márkus* László uradalmi ügyvéd és *Cserneczky* József uradalmi főtiszt végezték.

* **Egy derék polgár halála.** Nagyvárad városának egy derék agg polgára: *Kanovszky* Márton halt meg tegnap reggel. Az elhunyt derék polgár hosszú évtizedeken át óras üzletet tartott fenn a Fő-utcán s néhány évvel ezelőtt visszavonult a jól megérdemelt nyugalomba. Általánosan ismerték, mint előzékeny, finom modoru férfiut; halálával érzékeny veszteség éri a nagy családon kívül a koldus-ápoló intézetet, a melynek buzgó választmányi tagja volt. Temetése holnap délután lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Kanovszky Teréz szül. *Boros* Imréné mint testvér menyével: *Szabó* Izabella szül. *Boros* Eleknével, — valamint *Keszthely* Matild özv. *Rozvány* Andrásné, leányával: *Rozvány* Irén férj. *Kiss* Eleknével, — *Keszthely* Izabella özv. *Linczinger* Edéné és gyermekei: *Linczinger* Sándor, *Linczinger* Margit, *Linczinger* Ilona férj *Ónody* Sándorné, *Linczinger* Gyula, — *ugy* *Bagossy* Mária, előbb *Keszthely* Edmundné, most *Tokody* Sándorné és gyermekei *Keszthely* Kálmán, *Keszthely* Sándor nejjével, *Keszthely* Károly nejjével, *Keszthely* József nejjével szomorodott szívvél tudatják a többi távolabbi rokonok nevében is a legjobb testvér, sógor, illetve nagybátyának *Kanovszky* Mártonnak a folyó 1897. évi január hó 2-án reggel 7 és 3/4 órakor, életének 83-ik évében a halotti szentségek magához vétele után, hosszas szenvedés következtében történt elhunytát. A megboldogult hűt tetemei folyó 1897. évi január hó 4-én délelőtt 9 1/2 órakor fognak a gyászházolt (várad-olaszi, *Sal* Ferencz-utca 805/4. sz. a.) a róm. kath. egyház szertartásai és ezt követően 10 órakor, a várad-olaszi plébánia templomában tartandó engesztelő szentmise áldozat bemutatása után a várad-olaszi nagytemetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Nagyvárad, 1897. évi január hó 2-án. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Ferencz Ferdinánd főherceg** ajaccioi tartózkodásáról decz. 27-ikéről a következőket írják: Karácsony napján a főherceg anyjával és nővéreivel a Szt.-József-kápolnába ment misét hallgatni. A késői idő dacára az utczák rendkívül élénkek voltak s a néptömeg zajongva tolongott a templomokba. Mindenfelé lehetett látni asszony és leánycsoportokat és fiatalembereket, kik hangosan énekeltek s éneketek gitárral vagy mandolinnal kísérték. A Szt.-József-kápolnában fiatal leányok énekeltek karácsonyi kardalokat. Mise alatt a főherceg és a főhercegnők megáldoztak. A vendéglőben *Mária* Terézia főhercegnő a főherceg lakosztályában az ő számára s két nővére három pompás karácsonyfát állított föl. A karácsonyestét a legszűkebb családi körben ünnepelték. *Windischgrätz* hercegről is megemlékezett a főhercegnő. Neki is küldött egy karácsonyfát s egy nagy bokrétát fehér és piros szegfűkből. A herceget tegnap szembesítették a brigantokkal, kik öt Vizzavonában megtámadták. Egyikük, *Nanoka* Piuuzi a támadás után szakálát teljesen levétette. Azóta szakála újra megnőtt s most a hercegnek könnyű volt úgy őt, mint társát fölismerni. — Néhány nap óta itt tavaszi időjárás van, 18 fok meleggel.

* **XIII. Alfonzó és a német nyelv.** A kis spanyol királynak mostanában ugyancsak

keseríti az életét a német gramatika. Anyja a régens királyné ráfogta a német nyelv tanulására és maga ügyel föl a leckeórákon. A király kis spanyol fejében nehezen ragadnak meg a német szavak és tanítónője ugyancsak izzad vele a leckeórákon. A szellemes német versek közt, melyeket be kell magolnia a szerencsétlen *Alfonzónak*, van egy ily című: »Mi a kötelessége minden embernek?« az utolsó strofa végső sora pedig ez: »A király kötelessége, hogy jól uralkodjék.« Ez a dalocska német mivolta dacára is nagyon tetszik a gyermek-királynak, aki este lefekvés előtt, amikor anyját megcsokolja, ezt szokta kérdezni: »Jól uralkodtam ma, mama?« Amire a királyné mama igennel vagy nemmel válaszol aszerint, amint *Alfonzócska* magát aznap jól, avagy rosszul viselte.

* **Telepítés.** Gróf *Königsegg* Fidél tauci földbirtokos 7000 holdas birtokán magyarok telepítésén fáradoznak. A birtokot már megnezték békési telkes gazdák, kik az egész birtokon a telepítést eszközölni fogják. Miután azon a vidéken csupán oláhok laknak, e telepítés által nagyban elősegítenék a magyarosodást. A telepítés lehető rövid idő alatt még valószínűleg a tavasszal végbemegy.

* **A honvédség köréből.** A hivatalos lap vasárnapi száma a következő áthelyezéseket közli: *Nagy* Ferencz hadnagy a 37-ik gyalogezredtől a 4. honvédezedhez; *Bonyhai* Sándor a 46. gyalogezredtől a 4. honvédezedhez; *Leitgeb* Imre hadnagy a 15. huszárezredtől a debreczeni 2., *Márton* Ödön a 15. huszárezredtől a pécsi 8., *Teleszky* János a 15. huszárezredtől a pápai 7., *Zsoldos* Elek a 15. huszárezredtől a szegedi 3., *Sarkadi* Dániel a 15. huszárezredtől a debreczeni 2. honvéd huszárezredhez helyeztettek át. *Papp* Meletin lelkész a honvédség kötelékéből elbocsátott.

* **A szikvizgyárosok panasza.** A nagyváradai szikvizgyárosok közt nagy az egyenlenség. Állítólag az egyik gyáros olyan manipulációkat csinál, a mely által a többi érzékeny károsodik. *Kain* és társa szikvizgyárosok kérvényt intéztek a városi tanácshoz, a melyben a további visszaélések meggátlása végett kérik a szikvizgyártásról szóló szabályrendelet módosítását. Azt kérik, hogy a gyártás megkezdése csak a napi vizsgálat megejtése után engedélyeztessék.

* **A kontárok ellen.** A légszeszgyár és Nagyvárad városa között fennálló szerződésben ki van kötve, hogy gázvezetési munkálatokat csak a gázgyár szakértő munkásai végezhetnek. A gázgyár igazgatósága az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy idegen emberek is végeznek gázvezetési javításokat s ebből már kellemetlenségek is fordultak elő, sőt egy előkelő kereskedő család majdnem áldozatul esett a gázkiömlésnek. A gázgyár átiratban felhívja a várost, hogy szigorúan ügyeljen a szerződés betartására, mert ellenesetben a felelősséget teljesen a városra hárítja.

* **A kilencedik gyógyszerár.** Alig egy éve nyílt meg a nyolczadik gyógyszerár Nagyváradon, hosszú huza-vona után. Most ismét fekszik egy kérvény a városi tanács előtt, a melyben *Gáspár* Árpád okleveles gyógyszerész kéri, hogy a város pártolja a miniszterhez küldött gyógytár engedélyezése iránti kérvényét. Két helyre is szól a kérvény; a *Bémer*-térre, esetleg a *Szent* László-térre kéri az engedélyt. Mindkét hely éppen olyan központ, a hol pár lépésnyire gyógyszerárak vannak s így alig van kilátás rá, hogy a kérelemnek helyt adjon a miniszter.

* **Halászlati kerületek.** Az országos halászlati felügyelőség előterjesztéséből kifolyólag a miniszter ur értesíti Biharvármegyét, hogy a halászlai ügyének rendezése céljából halászlai körzeteket szervez. Egy körzetbe vonta a *Sebes-Körös* vidékét *Körös-Tarcsától* Nagyváradig s felhívja a vármegyét, hogy az érdekelteket vonja be a társaságba.

* **Fényes kiténtetés.** A kereskedelmi miniszterium egyik tagját, dr. *Návay* Aladár min. titkárt a szerb király a *Vaskapu*-röl kifejtett érdemei elismerésül a *Takova*-kürd középkeresztjével kiténtette. Dr. *Návay* dacára fiatal korának, szorgalmával, tehetségével oly

tekintélyre tett szert a miniszterium kebelében, hogy minden fontosabb anketnél vagy mint tag, vagy mint előadó szerepelt. A brüsszeli kiállításon Magyarország nagyobb arányban fog részt venni és hogy e tekintetben is az előadói tiszttel dr. Návay Aladárt bízták meg.

* **A margittai kaszinó és a regále.** A margittai kaszinó a napokban tartotta évi közgyűlését. A választmány italmérési jog beszerzését határozta el, amely határozat ellen egy beadvány adatott be dr. S u g á r B. és társai által. A közgyűlés e beadványt elvetette s így a margittai kaszinó beszerzi az italmérési jogot. Választottak még két választmányi tagot, u. m. B a j z á t János járásbíró és H o r v á t h Endre szolgabíró.

* **Öngyilkos posta-szolga.** I r i m i á s Péter a nagyváradai posta- és távirada hivatalnál volt alkalmazásban. Azonban, már hetek óta súlyos betegnek feküdt külvárosi 181. számú lakásán. Tüdőbajban szenvedett s három orvos is kimondta reá, hogy menthetetlen. Tegnap délelőtt feleségét elküldte fizetéséért, anyósát pedig a szomszédba meszet kérni. Ezalatt az elkeseredett ember bezárta a szoba ajtaját és a szoba gerendájára felakasztotta magát. Anyósa rövid idő múlva visszatért s mikor a szoba ajtaját bezárva találta, az ablakon nézett be s ott látta csüggeni vejét. Segítségért kezdett kiabálni és a lakosok segítségével betörte az ajtót. I r i m i á s t levágták s bár még ekkor a test meleg volt, de már megszűnt élni. Azonnal hirt adtak a rendőrségnek s a 38 éves ember hulláját beszállították a bonczházba. Három gyermeket hagyott hátra, kik most a legnagyobb nyomorban maradtak, mert a betegség elvitte a sok pénzt a háztól.

* **Szerencsétlenség és vonatkisziklás.** A napokban egy Érmihályfalva melletti őrháznál Dajka István ör át akarta vinni a másik oldalra a jelzőt, de a sineken elesett s a robogó vonat mindkét lábát elvágta. A szerencsétlen ember másfél órai borzasztó szenvedés után kimult. Mint levelezőnk írja, ugyanezen a vonalon, másnap a vonat kisziklott. Szerencsére baleset nem történt, mindössze 12 órai késés volt a következmény.

* **Tüz.** Er-Mihályfalván kedden, decz. 29-én éjjel tájon Keszler Jakab tulajdonát képező két dohány pajta kigyulladt, a benne levő már besimitott és bálókban heverő nagy mennyiségű dohánykészlet teljesen elégett. Csak véletlen, hogy a mellette levő másik két pajtának nem esett semmi baja.

* **Képes levelezőlapok.** A nagyváradai postagazgató, mint értesülünk egy 32 levelezőlappal összeállított gyűjteményt bocsátott áruba csomagokként. Ezek a csomagok az ezredéves történetből s az ország és Budapest főbb építészeti nevezetességeiből és tájképeiből tartalmaz összefüggő sorozatot. A levelezőlapok különben egyenként is kaphatók 2 kr-áért.

* **Chimay hercegnő ujevi ajándéka.** E napokban a Rémi-szállodához közellevő Sternberg Armin és Testvére hangszer üzletének kirkatában meglátott a híressé lett hercegnő egy 6000 forintos Maggini hegedűt, melyet felhozott magának a szállodába, hogy azzal szerelmes Rigóját meglepje, mert — mint mondá — az ő Jancsija nagyon szereti a változatosságot a hegedűben.

* **Beküldetett.** A szabályok szerint a rendőrség köteles felügyelni, hogy a város területén az épületek, kerítések megfelelnek-e a követelményeknek s közbiztonsági tekintetből nem veszélyesek-e. Nagy-Magyar-utczán az özv. P. J.-né házában a deszka kerítés annyira ki van dőlve a járdára, hogy a közlekedést akadályozza s inkább a sarat gázolja a járókelő közönség, mintsem a közveszélyes helyen kísértse meg a járást. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe.

* **Etsedy Albert műterméből.** Városunk általános ismeretségnek örvendő festőművésze rigmusokban zengő ódája egyik remek alkotását tegnap sorsolták ki a »Bazár« éttermében. Szívszorongva lesték sokan, hogy a szerencse kerékéből mit egy öreg kalap helyettesített, kinek a neve kerül a felszínre. A sors úgy akarta, hogy Ferray Sándor ur legyen a szerencsés nyerdő. Jusztin név-

vel. A nyeredény új tulajdonosa kezeibe tételett le, ki azt a nagyváradai műtárlat »Etsedy« szobájában fogja kiállítani. Mivel Etsedy Albert, városunk büszkesége, ma már nyíltan hordozott egy új képet, mi is eláruljuk a nagy titkot olvasó közönségünknek. Egy másik kép forog szóban, melyen magasan repül egy léghajó, krákognának, ha tudnának a festett hollók s az öreg Etsedy maga is ott áll egy képen s megelégedetten szemléli a váromladékot. És mindez csak 10 krajczárba kerül. Aki mer az nyer! Fel hát s rakjuk tele Etsedy képét piczulákkal.

* **Fánye Tógyer működik.** Tegnapelőtt este a híres Fánye ismét hirt adott magáról. Ugyanis B. L. fizetését felvéve, benézett a »Wöber« szállodába. Itt csakhamar mellé szegődött Fánye és hatalmasan becsipette. Ekkor kocsi ülték s mire magához jött, B. L. 20 forint pénze, már sehol sem volt. Tegnap feljelentést tett a rendőrségnél, el is fogták a gyanúsítottat, de régi szokásához híven tagad rendíthetetlenül.

* **Csalódott betörők.** A margittai zsinagógát hétfőn éjjel ismeretlen egyének feltörték, minden zárt felfeszítettek és a karzatot is letörték, de értékes tárgyat vagy pénzt nem találva, távoztak. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Rendőri hírek. Koldusok és garázdálkodók.** A rendőrség tegnap ismét szemlét tartott az elszaporodott koldusok és az általános ismeretségnek örvendő garázdálkodók felett. Javarszét eltoloncolták városunkból. — *Sikkasztó péklegény.* Fried Mór péktől Czeke Gábor 10 ftt ára süteményt lopott el. A károsult panaszt emelt a rendőrségnél s most körözik a sikkasztót, ki pénztől, kosarától és süteményestől együtt megszökött Nagyváradról. — *Elvesztet pénzösszeg.* I. L. nagyváradai leány a kishíd körül 10 forintot elvesztet. A megtaláló kéretik átadni a talált összeget a rendőrségnek.

* **Farsangi fánk** az egész farsangi idény alatt ünnep és vasárnap kapható **Alacs és Ritter** cukrászdájában. Bármely nap megrendelhető és a lehető legrövidebb idő alatt készíttetik.

* **Alkalmi vásár,** hasznos karácsonyi ajándékoknak fehérneműekben, harisnyák, nyakkendők és keztyűkben, valamint téli alsó ruhák és sapkák legnagyobb választékban kaphatók **Roth M. Utóda** kalap és férfi divat üzletében, ugyanott eredeti karlsbardi cipők is kaphatók.

Ember Emánuel temetése.

Ember emlékezet óta nem folyt le Várad-Velenczén oly díszes és minden külső pompája daczára is oly megható és bensőségteljes gyászünnepély, mint a milyenné tette polgár társainak fájdalmas vészvéte és szeretete e városrészt általánosan tisztelt és szeretett népszerű gyógyszerészének végső tisztességét,

Egészen szokatlan, valósággal imponáló volt az a nagy embercsődület és sereglés, melylyel a résztvevő közönség a halottas házat, az utcát és a róm. kath. templom körül elterülő nagy térséget körül vette és betöltötte. S a mi ezen fájdalmas érdeklődésnek okát és magyarázatát adta az a vallás és társadalmi különbség nélkül nyilvánult részvét és sajnálkozás, bánat néma ténye volt az iránt, a ki ezen ritka kitüntetésre még életében munkásságával, szeplőtlen becsületességével és humánus jó szívével igazán jogos érdemeket szerzett. Eljött ide agg és fiatal, keresztyény és másvallásu nemi különbség nélkül, úgy szólván, a ki csak járni tudott és elbucsuzott utóljára Ember Emánueltól, az áldott jó „*Móni bácsi*”.

A beláthatlan sokaságban mindenütt a kivonult rendőrség tartotta fenn a rendet. A hivatalos testületek közül képviselve volt a gyászünnepélyen: a róm. kath. hitközség, a gyógyszerész testület, a várad-velenczei »Népkör« és

»Takarékegyelet«, a »Gazdakör«, a »Bölcsőde« »Kerületi Betegsegélyző pénztár« a kath. tanintézetek növendékeikkel stb.

A gyászaktus, melyet *Dencs János* várad-olaszii esperes-plébános végzett lényes segédlettel, pont 9 órakor vette kezdetét. Ennek folyama alatt kínos epizód történt. Az elhunytanak fájdalomtól megtört özvegye a nagy megviseltetéstől ismételtelen elájult.

A gyászmenet a halottas háztól a róm. kath. templom elé vonult, a hol az elhunyt lelki üdvéért ünnepies gyászmise tartatott. A requiem alatt a kath. zárda leány növendékeiből álló kitünő énekkar gyönyörű gyász énekeket zengedezett.

És most megkezdte utolsó utját a halott leendő néma lakása, a családi kriptá felé, a hol áldott hamvai nyugodni fognak.

Elől haladt a »Concordia« gyászkozsija, nyomában a család és a testületek s azután a koszorúkkal valósággal elárasztott koszorus kocsis. Magán a koporsón egyedül a lesújtott özvegy koszoruja pihent szallagján ezen felirattal: »Felejtethlen férjének — Bánatos özvegye«. Koszorukat küldtek még: A várad-velenczei »Népkör« — Felejtethlen pénztárnokának. »A velenczei róm. kath. hitközség« — Szeretett gondnokának. »A nagyváradai gyógyszerész testület — Erdemes kartársuknak. »A Szmekacsalád«. »A várad-velenczei Népbank — Szeretett igazgatósági tagjának.« »Az Istvánffy-család — Szeretett barátjának.« »Zana János és neje«. Továbbá a hozzátartozók és rokonság szebbnél szebb koszorui.

Az óriási közönség nem férve el a végteleen kocsisoron, a járdán két oldalt gyalog kíséerte az elhunytat egészen a várad-velenczei temetőig. Itt az elhunyt koporsóját a gyászkozsiról leemelték, az ősi családi kriptá rozsdás zárai egyet csikorogtak és a szegény jó Ember Emánuel megérkezett a végső stációra, családjának rég pihenő néma társaságába. A kápolnában egy koporsóval több és a társadalom hasznos, munkás és érző szívi munkásai sorában egygyel kevesebb!

Áldott legyen nyugvó poraiban!

Vadállatias anya.

— Saját tudósítónktól. —

Borzalmas büntényről értesít Hegyközségek tudósítónk.

Egy anyáról van szó, ki előbb a bűn kétségbeesésbe engedte ragadtatni magát s midőn ez a bűn maga után vonja a következményeket, kétségbeesésében gyermekgyilkosságra engedte magát ragadtatni.

Ezelőtt hat hónappal történt, hogy egy ilyen elvetemült leány, kit *Topai Lidinek* hívnak, fiut szült. Senki sem tudta, hogy ki az apja, azt sem tudták, hogy létezik-e gyermeke, csak a véletlen következtében jutott az egész nyilvánosságra.

A leány atyja, *Gobi Imrénéhez* adta leányát, míg az boldog állapotban volt, hogy elkerülje a szegényt s ezáltal magát bűnbe ejti, gyermekét pedig a legsötétebb bűn elkövetésére bírja.

Hat hétre eltűnt *Topai Lidi* s ezalatt megszületett halva a gyermek s *Gobi* elásta kertjében. A csendőrség nyomára jött a dolognak, kutatott is, de eredmény nélkül.

Talán a titok örök homálya borult volna az egész esetre, ha a napokban megtartott választások alkalmából, ki nem pattan a büntény, mely a világon a legirtózatóbb.

Ugyanis *Topai Lidi* összeveszett a testvérevel s ez dühében, talán nem is tudta, hogy mit tesz, oda kiáltotta neki:

— Eredj te gyermekikkasztó!

Azonnal jelentést tettek a csendőrségnek azok, kik ezt hallották. A leányt nyomban tartóztatták és vallatóra fogták.

Nem tagadott semmit. Beismerte rettenetes bűnét, a testvér pedig zokogni kezdett. midőn látta, hogy nővérét az igazságszolgáltatás kérlelhetetlen, büntető kezébe adta át. A sirt azonnal felásták, de már nem találtak benne csontoknál egyebet. A kis magzat elporlott már s a bestiális anya hideg közönyt hallgatta a hirt, fejét daczosan veté hátra, nem bírta megtörni az elkövetett bűn súlyosságának érzete.

A vizsgálat folyamatban van. A sirt december 31-én ásták fel Kiss Rezső vizsgálóbíró-segéd jelenlétében, ki az egész eset bevizsgálásával meg van bizva.

A sirban talált csontokat dr. Stachó és dr. Grósz vizsgálták meg s arról terjedelmes szemle-jegyzőkönyvet vettek fel, melyet a kir. ügyészséghez már be is terjesztettek.

Az anyát és czinkostársait bekísérték a kir. ügyészség börtönébe, hol méltó büntetését várja.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör. ülése. A nagyváradai kath. kör választmánya szerdán, január 6-án este 5 órakor tartja ülését, a kör apáca-utcai helyiségében.

A 48-as Népkör folóvasási estélye. A nagyváradai 48-as Népkör által az 1897-ik évben rendezendő első folóvasási estély ma vasárnap délután 4 órakor fog megtartani a kör helyiségében. Felolvasók lesznek Dr. Váry Szabó Béla és Tóth József, Ifj. Fekete László pedig szavazatot tart. Ezen élvezetes estélyre ugy a kör tagjai, mint a kör nem tagjai tisztelettel meghívotnak. Az estélyen nőket is szívesen lát az elnökség. Ugyanez alkalommal a felolvasás után a kör folyó évre járó ujságai elfognak adatni, melyre felkértenek a kör tagurak, hogy a felolvasás után szíveskedjenek a körben maradni. Ugy szintén, a kik óhajtanak tagul felvétetni, a kör helyiségében beiratkozhatnak.

A Réti Népkör balja. A Réti Népkör rövid fennállása óta is igazolta, hogy a városrész fejlődésére jótékonyan hat közre s előmozdítja a környék polgárságának kulturális érdekeit. Szerény viszonyok között indult meg a kör s ma othlona, találkozó, szórakozó helye a Rét polgárságának. A kör a farsangon táncestélyt rendez, a melyre a rendező-bizottság már megtette az intézkedéseket, hogy minél kellemesebb estét biztosítsanak a közönségnek. A táncestélyt február 6-án tartják meg a Zöldfában.

Köszönet nyilvánítás. A nagyváradai első általános munkásbetegsegélyző egylet alapítókéjének gyarapítására a következő kegyes adományok folytak be: Dr. Schlaner Lőrincz bíbornok püspök ur 100 frt. dr. Nogá János nagyprépost 5, Winkler József v. püspök 10 frt. Szakszó Rezső 5 frt. Schifner Ernő 2 frt. Winterhalter Antal 5 frt. Fogadják a jóakarók nemcsak adományaikért e helyen is a legbensőbb köszönetemet. A egylet nevében Muntz János egyleti elnök.

A Piczulás-bank új ciklusa. A nagyváradai takarékbank, hitel és segély egyleti szövetség (ujvárosi piczulás bank) újabb 3 évre megalkul. Az új ciklusban az első befizetések ma vasárnap lesznek. Ez alkalommal még belépést illetve előjegyzést elfogadnak.

M e g h í v á s.

A »Biharmegyei orvos-gyógyszerész- és természettudományi-egylet« folyó évi január hó 4-én délután 4 órakor (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezenel meghívom.

T á r g y s o r o z a t:

1. Edelmán Menyhért dr.: A venaesectióról. 2. Ertler Mór dr.: Angina follicularis és a csúz. 3. Ullmann Béla dr.: Diabetes insipidus.

Kelt Nagyváradon, 1897. január hó 2-án.

Dr. Berkovics Miklós,
egyleti titkár.

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8⁰⁰ regg., 2⁰⁰ éjjel, személyvonat 11⁰⁰ d. e., 2⁰⁰ d. u., 11⁰⁰ éjjel.

Kolozsvár felé gyorsvonat 7⁰⁰ este, 2⁰⁰ éjjel, vegyesvonat 1⁰⁰ d. u., személyv. 3⁰⁰ délután, 2⁰⁰ éjjel.

Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10⁰⁰ d. e., 4⁰⁰ d. u., vegyesvonat 7⁰⁰ este.

Belényes-Vaskóh* felé vegyesvonat 4⁰⁰ reggel, 1⁰⁰ d. u.

Érmihályfalva felé vegyesvonat 6⁰⁰ r., 4⁰⁰ d. u.

Ósi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1⁰⁰ d. u.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

Vonat érkezik Nagyváradra.
Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7⁰⁰ este, 2⁰⁰ éjjel, személyvonat 7⁰⁰ reggel, 3⁰⁰ d. u., 1⁰⁰ éjjel.

Kolozsvár felől gyorsvonat 2⁰⁰ éjjel, 8⁰⁰ reggel, személyvonat 10⁰⁰ éjjel, 11⁰⁰ d. e. vegyesvonat 8 reggel.

Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8⁰⁰ r., személyvonat 9⁰⁰ d. e., 5⁰⁰ d. u.

Vaskóh-Belényes* felől vegyesvonat 11⁰⁰ d. e. 9⁰⁰ este.

Érmihályfalva felől vegyesvonat 8⁰⁰ r., 9⁰⁰ este.

Gyoma-Kót-Ósi felől vegyesvonat 10⁰⁰ d. e. személyvonat 8 este.

Igazságszolgáltatás.

A mostoha fiuk. Most két esztendeje meghalt Budapesten G. közös hadseregbeli százados, a ki nagy vagyonát szép és fiatal feleségére hagyta. A századosnak ez a szép asszony a második felesége volt. Az első két fia maradt, a kiket egy katonai intézetben neveltetett. Róluk sem feledkezett meg a százados, mert végrendeletében kikötötte, hogy felesége csak qazonélvezője legyen a vagyonnak mindaddig, a mig szívesen látja a mostoka fiait. A gyászvetelt s rá nem sokára ismeretségnek házasság leit a vége. Az az özvegy megismerkedett M. örnaggyal, egy javakorbéli uri emberrel. Az özvegy természetesen megmondotta az örnagynak, hogy milyen kötelességet rótt rá a végrendelet. Megmondotta, hogy két mostoha gyermeke van, a kiket szeretettel kell házában fogadnia, valahányszor hazajönnek az intézetből s az örnagy ebben teljesen megnyugodott. Történt azonban, hogy a nyáron hadgyakorlatra ment s csak három hét múlva tért vissza. Ott egy kis meglepetés várt rá.

Véletlenül éppen akkor lépett a szobába, a mikor a feleségét egy nyalka hadnagy ölegette, csókolgatta. Már-már a kardjához nyult, hogy véres családi drámát rögtönözzön, de a felesége még idejekorán elhárította a veszedelmet, bemutatván férjének a hadnagy urat; az ő mostohafiát. Az örnagy fölháborodását ez a megoldás kissé lehűtötte, de a mikor nemsokára hazajött a másik fiu is, egy nem kevésbé nyalka dzsidáshadnagy, újra elementáris erővel tört ki benne a féltékenység s válóport indított a felesége ellen. A minap volt ebben a pörben az első békéltető tárgyalás Goczigh bíró előtt. Az asszony kijelentette, hogy ő nem tehet róla, hogy mindkét mostoha fia katonatiszt s hogy mindketten szeretettel csüggnék rajta. De hajlandó, ugymond, rábeszélina a fiukat, hogy helyezessék át magukat más vidékre. Az örnagy elfogadta az ajánlatot s a házastársak kibékülve távoztak a tárgyaló teremből.

Az ósi juss. Egy hetvenéves uri embert becsületsértéssel vádolt a cselédje a büntető járásbírósnál. Kürthy József dr. bíró megidézte a pörös feleket, de kénytelen volt elhalasztani a tárgyalást, mivel a panaszos tanui nem jelentek meg.

— Ujra meg fogom idézni, mondta a bíró az öreg urnak.

— De nem jövök ám el! — felelte a vádlott.

— Nem jön, akkor majd elő fogom vezetetni.

— Kérem, szólj önérzettel az öreg ur, én szabad királyi bányavárosi polgár vagyok!

A bíró csak nehezen tudta felvilágosítani az öregot, hogy a törvény előtt ma már mindenki egyenlő s hogy a szabad királyi banya-

városok polgárainak éppen annyi jussuk van, mint egy falusi bakternak. Az öreg ur hitetlenkedve rázta a fejét, de azért megígérte, hogy a jövő tárgyaláson pontosan meg fog jelenni.

REGENY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Irta: GÉRARDE D.

69

28. FEJEZET.

Egyik sötét októberi délutánon Robertiné óvatosan lépett be a vendégszobába; körülnézett, majd lehajlott, valami kulcsokat tartogató kezében, először a szőnyeg alá tette; majd újra felvette. Kétszer is körüljárta a szobát. Hova tegye? Meg van! A kályha ajtaját nyitotta ki s a hamuba csúsztatta, ugyanekkor észébe jutott, hogy Kázmér ide szokta dobni a cigaretta végeket. Léptek hallatszotak. Ha most ő jönne!?

Kázmér azonban messze volt innen; épen haza felé tartott Tarajovból, hol valami szolgálati ügyet kellett elintéznie. Mikor a patak partjához ért ismerős hang ütötte meg fülét: Jó estét! — Janina állt ott. Kázmér köszönve tovább akart menni. — Kérem, álljon meg! Forduljon! — Miért — kérde Kázmér zavartan — miért van kegyed itt ebben a csúf időben? Vártam önt! Volt Vovaszukában? — Ma nem! — Siessen oda! Ott borzasztó dolog történik. — Kázmér egész valójában megrezzent.

— Sógornóm beteg? — Nem! Mentse meg testvérét. Alomport akar használni, cseppeket kapott, az orvosság meg van mérgezve.

— Lehetetlen! kiáltott Kázmér.

— De igen! Én mérgeztem meg! Tudom, hogy nem hiszi, hogy eszemnél vagyok hát tudja én Marcin neje voltam, Tarajovban esküdtünk s mikor Marcin ravatalon feküdt, mindent elmondtam Lucziának, ő kigúnyolt. Két hónap óta mindig magam előtt látom azt a borzasztó tekintetet s ma is látam, mikor az orvosságot készítettem.

— Most már értem — szolt Kázmér — sietek hozzá!

— Hála Istennek! Köszönöm, de mit fog mondani?

— Ah! — sóhajtott fel Janina könnyebbülten — siessen tehát!

Kázmér csakugyan megfordult s vágatva néhány percz alatt Vovaszukába érkezett, épen Xéniával találkozott.

— Hol van Luczián? kérde líhegve.

— A dolgozó szobában. Volt a felelet.

— Bevette már az orvosságot? — Nem! — Nem beteg?! Xénia vállát vonogatta. Kázmér erre menni akart. Ne menj hozzá maradj itt, most magunkba vagyunk, sok mondanivalóm van.

E pillanatban jött ki Luczián szobájából, elhaladt az ajtó előtt s hállo szobájába tért. Kázmér utána akart rohanni, de Xénia útját állta:

— Nem engedlek, mig meg nem mondod, mit akarsz vele? Orvossága meg van mérgezve! felelt izgatottan Kázmér.

— Mérgezve?! — Kiáltott Xénia elsápadva — és ha most azt mondanám, hogy ne menj oda? Maradj! Ő megöl engem! Olyan borzasztó tekintete van, bolondnak nevez s azt mondja, hogy szépségem már elhagyott.

Oh édes Kázmér mit tegyek?

Kázmér maga sem tudta, hogy történt, de kirántotta magát Xénia kezeiből, felszakította Luczián ajtaját s mikor látta, hogy az asztala előtt áll, könnyebbülten felkiáltott: Hála Istennek!

Luczián zavartan nézett rá: Te itt?

Kázmér pedig gyorsan kérde: Vettél orvosságot? Még nem? Ki hozta? Majulik lezég! Ne vedd be, ártana egészségednek!

— Nem is tudnám, mert a kulcsot Robertiné megint eldugta! szolt Luczián gúnyosan mosolyogva, Már mégy is? Megyek felelt Kázmér, de holnap vissza jövök — Luczián hideg viselkedése nagyon bántotta Kázmért; elment.

Másnap az étkezéstől felkeltek, Kázmér ott volt. Luczián igen levert volt s mindenütt keresztelte a kulcsokat, de hiába — Kázmér hívta őt a kertbe, nem ment, mert mint mondá: hideg van, fűtetni kell. Lehajlott, a kályhalyukba nézett, ott volt a kulcs. Nagy örömmel vette ki s tüstént kiment. Kázmér pedig Xéniával a kertbe távozott s ott sétáltak. Ez alatt Luczián Trappistót a Kázmér kedves kutyáját felhívta s egy nagy darab cukrot vetett oda neki. Egy perc s a szegény állat ott hevert lábainál dögölve. A cukor meg volt mérgezve az álm csepekkkel. Kázmér nem sokára feljött s látta az állatot.

Képzhetni, mennyire rosszul esett neki a dolog.

— Luczián! hát azzal köszönöd meg, hogy életedet megmentettem, mit vétett neked ez az állat? Ez a hála, hogy elenségeidet felfedezem? Igen! tud meg, barátod egy sincs, ellenséged annál több. Mert én szeretelek, mivel viszonzotad? A nőt kit legjobban szerettem elraboltad, vagyonomat elkoboztad, most mikor már nincs semmim, csak kardom, melyet saját erőmből szereztem, s melyet el nem vehetsz, azonkívül e szegény állatot, ezt is elpusztítottad? — Itt megállt, hogy lélegzetet vegyen, Luczián sápadzott, de nem tartozott azok közé, kikre a más fájdalom, hatást gyakorol; gunyosan mosolygva, sajnálkozni kezdett az állaton.

— Már mondtam! Bár soha át nem léptem volna e küszöböt, hol csak ellenséget talállok.

— Hát akkor miért vagy itt most is? Kérdé Luczián.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Ujév a hercegprimásnál.

Budapest, január 2. Saját tud. távirata.) A hercegprimásnál az új év alkalmával rendkívül sokan fejezték ki szerencsekívánataikat, részben távirat és levél útján, részben személyesen jegyezték be nevüket a kített ivre. Az esztergomi káptalan és számos egyesület képviselőin kívül az utóbbiak közt voltak: Perczel, Lukács és Darányi miniszterek, gr. Apponyi Lajos és neje, Latkóczy, Tarkovich és Körffy államtitkárok, Rudnay főkapitány, Steiner Fülöp püspök, Forinyák tábornok, Rohonczy altábornagy, gr. Zichy Nándor, Wekerle, Falk, Ráth főpolgármester stb.

Válság a Bánffy kabinetben.

Budapest, jan. 2. (Saj. tud. táv.) A »Magyarország« értesülése szerint a kiegyezési tárgyalások után a Bánffy kabinetben nagyobb változások várhatók. Így Dániel Ernő helyét Láng, Erdélyi helyét Emmer Kornél foglalja el, az újonnan szervezendő vasuti miniszter pedig Vörös László államtitkár lesz. Reméli azonban, hogy az egész kabinet megfog bukni.

A török szultán megőrült.

Konstantinápoly, január 2. (Saját tudósítónk távirata.) A török szultán a legutóbbi keleti eseményekből kifolyólag megőrült. Az örülesi szimptomák már napok óta mutatkoztak rajta, míg ma, teljes erővel kitört.

Üldözési mániában szenved s az összes öröket és török szolgákat elbocsájtotta maga mellől.

Két orosz őrzi éjjel-nappal, nehogy valamelyik örülesi roham alkalmával önmagát kivégezze.

E hír egész Európában óriási szenzá-

ciót keltett s részvétellel néznek Törökország felé, melynek sorsa mindegyre sötétebb kezd lenni.

A szultán örülségét eleinte titkolni igyekeztek, de nem sikerült, csakhamar kitudódott s lehangolta egész Törökországot, mert most még jobban becsüli azt a szultánt, ki megőrült a hazájáért s kinek ez örülség csak nimbusát nagyobbitotta.

Konstantinápoly, január 2. (Saját tud. táv.) Ma Konstantinápolyban az a hír terjedt el, hogy a szultán egy örülesi roham következtében rémes öngyilkosságot követett el. A hír valótlan, a szultán gondos őrizet alatt van.

Egy hercegnő holtteste.

Varsó, január 2. (Saj. tudósítónk táv.) Potóczy Helén grófnőt, 28 éves korában Lethargiában eltemették. Ismeretlen okokból a család kiásta. Nagy vizsgálatot rendeltek el s óriási szenzációt keltett, hogy az egy hetes hullán a feloszlásnak semmi jele nem mutatkozik.

Menelik a szultánnak.

Konstantinápoly, jan. 2. (Saj. tud. táv.) Menelik király titkárja Jossip és Leon-tico tegnap nyújtották át a szultánnak a megtartott audienzián a Menelik király által adományozott három rendjelet Salamon pesétjével és egy levelet Meneliktől.

Sorsolások.

Bécs, január 2. (Saját tudósítónk távirata.) A hitelsorsjegyek húzásán a 150,000 forintos főnyereményt 293—54 szám nyerte. 393—54; 15000 frtot 2145—62; 5000 frtot 1914—58 és 2646—63; 2000 frtot 1842—42 és 3125—28. Kihuzatott még: 12 612 944 1373 1381 1621 1820 1834 2323 2473 3084 3609 4024.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytőzsde.

Budapest, jan. 2.	
B u z a	ősze, bácskai 6.25
	ősze, északi 6.87
	október-novemberre, bácskai 8.50
	okt.-nov.-re északi 8.72
R o z s	ősze bácskai 6.90
	ősze, északi 6.92
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai 3.92
	okt.-nov.-re, északi 3.93
R e d c z e	október-novemberre, bácskai 11.30
	okt.-nov.-re, északi 11.40

Bécs, jan. 2.	
B u z a	tiszai 8.55—0.—
	bánsági 8.35—0.—
	bácskai 8.50—0.—
	szokványáru ősze 0.—0.—
B u z a	szokványáru tavaszra 7.20—0.—
R o z s	tiszavidéki 0.—0.—
	szokványáru ősze 5.20—0.—
	szokványáru tavaszra 6.55—0.—
T e n g e r i	magyar 6.33—0.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. jan. 2-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	— — — — 122 25
Magyar koronajárdék —	— — — — 99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — 122 70
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — 101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	— — — — 120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — 97 75
Italmérségi jog megváltási kötvény —	— — — — 100 —
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — — 97 50
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön —	— — — — 130.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — — 137.—
Osztrák járadék papirban —	— — — — 101 10
Osztrák járadék ezüstben —	— — — — 101.10
Osztrák járadék aranyban —	— — — — 123.—
Osztrák korona járadék —	— — — — 100 70

1860. osztrák államsorsjegyek	— — — — 143.—
Osztrák magyar bankrészvény	— — — — 935.—
Magyar hitelbank részvény	— — — — 413.50
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — — 375.90
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — — 861.—
20 frankos arany (Napoléondor)	— — — — 9.53
Német birodalmi márka	— — — — 58.85
London vista	— — — — 119.90
Páris vista	— — — — 47.55
20 márkás arany	— — — — 11.78

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város árverelő küldöttségétől.

604/1896. gazd. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának 22698/1896. szám alatt kelt határozata értelmében az 1897. évi január hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor a városház nagytermében a következő javadalmak fognak nyilvános árverés útján kiadatni:

I. A Bémer-tér 373. szám alatt levő Safrád főle telekre tervezett 1 számú bolthelyiség bérlete az 1897. évi november hó 1-től számított hat (6) egymásután következő évre, kikiáltási ára 300 frt évi bérösszeg, bánompénz 30 frt.

II. A 2. számú bolthelyiség bérlete ugyanannyi időre, kikiáltási ára 300 frt évi bérösszeg, bánompénz 30 frt.

III. A 3. számú bolthelyiség bérlete ugyanannyi időre, kikiáltási ára 300 frt évi bérösszeg, bánompénz 30 frt.

IV. A 4. számú bolthelyiség bérlete ugyanannyi időre; kikiáltási ára 400 frt évi bérösszeg, bánompénz 40 frt.

V. Az 5. számú bolthelyiség bérlete ugyanannyi időre, kikiáltási ára 400 frt évi bérösszeg, bánompénz 40 frt.

VI. A 6. számú bolthelyiség bérlete ugyanannyi időre; kikiáltási ára 600 frt évi bérösszeg, bánompénz 60 frt.

VII. A 7. számú bolthelyiség bérlete ugyanannyi időre kikiáltási ára 60 frt évi bérösszeg, bánompénz 60 frt.

VIII. A 8. számú bolthelyiség bérlete ugyanannyi időre, kikiáltási ára 600 frt évi bérösszeg, bánompénz 60 frt.

IX. A 9. számú Fő-utca felőli sarokbolt bérlete ugyanannyi időre; kikiáltási ára 1000 frt évi bérösszeg, bánompénz 100 frt.

X. Egy lakhelyiségnek, mely 2 nagyobb és egy kisebb szobából, konyhából, fás-színből és padlástól áll, ugyanannyi időre szóló bérlete; kikiáltási ára 50 frt évi bérösszeg; bánompénz 5 frt. Ezen lakhelyiség bérlője a házmesteri teendőket köteles teljesíteni.

Árverelni szóval vagy zártajánlatok beadása által lehet.

Árverelő tartoznak a kikiáltási árak 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzüll az árverés megkezdése előtt az árverelő küldöttség elnökének kezeihez letenni, vagy azt a beadandó és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikhoz mellékelni.

Zárt ajánlatok az 1897. évi január hó 12-ik napjának délelőtti 10 órájáig az árverelő küldöttség elnökének kezeihez nyújtandók be, s a zárt ajánlatokban határozottan megemlítendő, miként árverelő az árverési feltételeket s kikötéseket ismeri, s azokat egész terjedelmében elfogadja. A kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az építkezésre vonatkozó s a bolthelyiségek elhelyezését, nagyságát feltüntető tervrajz és az árverési feltételek Papp János gazdasági tanácsos ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A tett ajánlatok árverelőket a leütéskor azonnal, azonban Nagyvárad-város közönségét csak a törvényhatósági bizottsági, illetve a nagymélt. m. kir. belügyminiszter urnak az ezen árverés eredményét jóváhagyó határozata után kötelezik.

Nagyváradon, 1897. évi január hó 2-án.

Papp János,

gazdasági tanácsos, az árverelő küldöttség elnöke.

Borbély és fodrász üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy helyben Olasz Sztaroveczky-utca, a nagyhid mellett a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

borbély és fodrász üzletet nyitottam.

Amidőn a n. é. közönség becses pártfogásáért esedezem, főtörekvésem oda irányul, hogy mélyen tisztelt vendégeim pontos kiszolgáltatásban részesüljenek s ezáltal szíves bizalmukat állandóan kiérdemeljem.

Bérletek üzletben és házhoz járva.

Borotválás és hajvágásra bérletek üzletben és üzleten kívül is házhoz járva a kívánt bármely időben a legpontosabban eszközölhető, egymint havonként, negyedévenként, félévenként és évenként.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Wallner Ferencz

323-2-2

borbély fodrász.

Nagyváradai takarékhitel és segélyegyleti szövetkezet.

Hirdetmény.

A nagyváradai takarékhitel és segélyegyleti szövetkezet (ujvárosi piczulas bank) új ciklusa ma veszi kezdetét.

A befizetések az egyleti helyiségben Nagyteleki-utca regále bérlet helyiségben ma, január hó 3-án, d. u. 2 órákor kezdődnek és tartanak 7-ig.

Ugy azok, akik aláírásokkal belépésüket már bejelentették, amint azok, akik közvetlenül szándékoznak belépni, új befűti könyvecskéiket ezen időben válthatják meg.

Az első heli betétben felül tartozik minden belépő szervezési költségek címén, minden részlet után 5 krt fizetni.

Nagyváradon, 1897. január hó 3-án.

Az igazgatóság.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen birneves házi-szer elöntött az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-
lomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényes,
csúsznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyókrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, Gyakorta Horgony-Pain-
cinevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hazai-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 krt., 70 krt. és 1 frt. üvegeknél árban májdnem minden
íróegységben készítenek van: főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapest. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert
több kiscsémertékü utánzat van forgalomban. KI
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” vedjegy és Richter cégjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cc. és ktr. utvari szállók, RUDOLSTADT.

290-9-56

Alkalmi áruház!

**Bámulatos
olesóság!**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy sikerült több rendbeli

CSÖD TÖMEGET

Kert-utca » Korona « háznál szemben levő üzletben

50%
a gyári áron

árusítok ki. 264 7-52

Kérem a n. é. közönség becses látogatását.
Maradok kiváló tisztelettel

MARKOVITS MÓR.

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat.

Gőzcséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk
Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Czím:
Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

Új varrógép raktár.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy újonnan berendezett üzletembe a legjobb és legolcsóbb

varrógépek kaphatók.
Családi Singer varrógép
32 forinttól feljebb.

Valamint:

Wheeler-Wilson, karikahajós, Vibrating
és más különleges varrógépek.

Ugyszintén alkatrészek eladása.

Villanyos csengők és Telefonok felszerelése.
Minden rendszerű varrógép pontosan és jutányosan javíttatik.

Becsés pártfogását kérve

319 3-5

Tisztelettel

Feigenbaum H.

Kert-utca, lpartestület háza mellett.

Főtisztelendő urak részére szövetekből nagy raktárt tartok.

Elegáns szabású férfi-öltönyök

csakis

BAUM J. S. férfi-szabó üzletében

Nagyváradon, Kossuth-utca Mezey-ház.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az őszi évad alkalmával

bel- és külföldi ruhaszöveiteim

már megérkeztek és nagy választékban vannak raktáron.
Egyszerersmind értesitem a n. é. közönséget, hogy a nálam megrendelt öltönyök szabását magam végzem és saját felügyeletem alatt készülnék

A legolcsóbb és gyors kiszolgálást előre is biztosítva, maradtam

kiváló tisztelettel

BAUM J. S.

288 6-10

Egy férfi-öltöny brassói szövetből finom kiállításban 25 frt.

Mérték-felvételt magam eszközök.

Gyors és pontos kiszolgálás.

— A legolcsóbb alkalmi vételi áruház. —

Márkus József

ÁRUHÁZA

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején (Kohn Emánuel-féle ház).

Ruhakelme minták bérmentve.

Mérték szerinti ruhák 24 óra alatt.

Szövet- és eszke függönyök.

A sztalneműk.

Női és leány felöltő terme

Gallérok . . . 1 frt 50 kftól.
 Kabátok . . . 4 frt 50 krtól.
 Gallér, elegáns Plüsch . .
 8 frt 50 krtól.
 Gyermekek-köpeny 3 frt 50 krtól.
 Plüsch kabátok . . 9 frttól.
 Fél Raadok félárban.
 Kész blousok . 1 frt 80 krtól.
 Gyapju alsószoknyák . . .
 1 frt 50 krtól.

A legujabb Thiebet gallér,
 plüsch béléssel . . 16 frttól.
 Model kabátok . . 10 frttól.
 Valódi szörme gallérok . .
 8 frttól.
 A legujabb karakul gallérok,
 plüssel kibérelve . . 9 frttól.
 Női karmantyúk és sapkák
 félárban.

Női ruhakelme és fehérnemű osztály

Egy szép angol ruhára 1.50
 Egy téli gyapju kelme ruhára
 2 frt 75 kr.
 Tiszta gyapju Kasan méterje
 52 kr.
 120 ctm. angol kelme mtr.
 65 kr.
 Legujabb mintázott francia
 kelme mtr. 68 kr.
 Szurah selyem minden szín-
 ben mtr. 78 kr.

Fekete mintázott divat-sely-
 mek 1 frttól.
 Legujabb szicíliai selyem,
 alkalmi ruhákra . 90 krtól.
 Tiszta gyapju sotisch kel-
 mék 52 kr.

1 vég szépeességi vászon 3.80
 1 vég rumburgi I. rendű 5.50
 1 vég Schroll Chiffon . . 4.80
 Csodálatos jó minőségű 2 sze-
 mélyes selyem paplan . 6.35
 1 madracz 5 frt.
 Futószőnyegek méterje 15 kr.
 Kitűnő mosó barchetek 20 kr.

Teljes menyasszonyi kelengyék 100 frttól 2000 frtig.

Szabó-kellékek osztálya.

Legjobb minőségű harangszövet . 15 kr.
 Foulard szatin 13 kr.
 Atlas szatin (minden színben) . . 25 kr.
 Moare harangbélés 18 kr.
 Lószőr kelme 27 kr.
 Vasszalu szövet aljbélésnek egész uj 16 kr.

Férfi-divat osztály.

Egy finom Creton ing 2 gallérral . . 1.40
 Egy elegáns hálóing diszszel . . . 1.40
 1 finom Chiffon ing 1.20-tól.
 1 egész finom ing 1.50
 1 jó minőségű redős ing 1.25
 1 kitűnő minőségű lábravaló 1.20
 3 pár fegyházban kötött harisnya 90 kr.
 Zsebkendőkben különlegességek.

Női ruhák mérték után itűnő szabás, elegáns kivitel 20 forinttól.

Mindennemű ruhadiszek, rövidárak a legolcsóbb árban.

Férfi nyakkendőkben dús választék.

Vidéki rendelések kivételes figyelemmel.